

ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar

HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja – 2018. augusztus XXIX. évf. 8. szám – 390 Ft

IRÁNY A PART!

977086569300618008

Eskütétel a Hősök terén

ALTISZTEK LETTEK

KÉTSZÁZHETVENNYOLCAN TETTÉK LE ÜNNEPÉLYES KERETEK KÖZÖTT HONVÉD ALTISZTI ESKÜJÜKET A BUDAPESTI HŐSÖK TERÉN, 2018. JÚLIUS 8-ÁN. AZ ESEMÉNYEN DR. BENKŐ TIBOR HONVÉDELMI MINISZTER ÉS KOROM FERENC ALTÁBORNAGY, A HONVÉD VEZÉRKAR FŐNÖKE KÖSZÖNTÖTTE AZ AVATOTTAKAT.

ják a katonai életpályamodel minden elemét – hangsúlyozta a tárcavezető. Hozzátette: esküjük arra kötelezi az altiszteket, hogy hűen, példamutatóan, s amikor a helyzet úgy kívánja, bátran és hősiesen éljenek, szolgáljanak. Magyarország, a hazájukat szerető magyar emberek ezt várják el.

Korom Ferenc altábornagy, a Honvéd Vezérkar főnöke köszöntőjében az újonnan avatott altisztek köteletségére, egyben a Magyar Honvédségen belüli nélkülözhetetlen szerepére hívta fel a figyelmet.

– A haza fegyveres védelme soha nem elvont eszmék szolgálatát jelentette, hanem annak a földnek a védelmét, amelyet hazánknak vallunk. Így tettek dicső elődeink is ezeréves történelmünk során megannyiszor, és ezt a kötelezettséget vállalják majd önök is. Mai esküjükhöz hűen mindig legyenek méltók a társadalom bizalmára, őrizték meg egyenruhájuk és a Magyar Honvédség becsületét! – fogalmazott a tábornok.

Az eskütétel előtt idén is elhangzott a „Hazám védelmezője vagyok, honvéd altiszt!” kezdetű hitvallás, amellyel az altiszti kar hivatalosan is befogadja sorai közé az újonnan avatottakat, egyben kifejezi a haza szolgálata iránti elkötelezettségét.

Az eskü szövegét a katonai pályafutását az MH 24. Bornemissza Felderítőezrednél megkezdő Hegyi Norbert őrmester mondta elő, majd Nagy Anita őrmester, kiválóan végzett hallgató vette át Korom Ferenc altábornagytól és Kriston István főtorzszászlóstól, a Magyar Honvédség vezénylőszászlósától a Honvéd Vezérkar főnöke által adományozott altiszti kardot.

Ünnepi beszédében dr. Benkő Tibor rámutatott: bár az MH Altiszti Akadémián végzett, frissen avatott őrmesterek mérföldkőhöz érkeztek pályafutásukban, a munka még csak most kezdődik számukra, amikor esküjük értelmében tudásuk és képességük legjavát adva szolgálják majd a magyar emberek biztonságát, s ezért a biztonságért, ha kell, nemcsak kockáztatják, de akár fel is áldozzák életüket. A honvédelmi miniszter kiemelte, hogy a feladatok végrehajtásához a haderőreform révén minden segítséget megadnak.

– A Magyar Honvédség vezetése és a kormány mindent megtesz annak érdekében, hogy e nemes, embert próbáló feladatot korszerű felszereléssel, modern fegyverzettel tudják támogatni. Ezt a célt szolgálja a Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési program, amelynek keretében a haditechnikai fejlesztésen túl megtalálhat-

NATO-konferencia Brüsszelben

A NATO-TAGORSZÁGOK ÁLLAM- ÉS KORMÁNYFŐINEK CSÚCSTALÁLKOZÓJÁN A RÉSZTVEVŐK MEGÁLLAPODTAK, HOGY FOLYTATJÁK VÉDELMI KÖLTSÉGVETÉSÜK NÖVELESÉT. AZ AMERIKAI ELNÖK LESZÖGEZTE: A NATO AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK SZÁMÁRA IS ELŐNYÖS, AZONBAN KULCSFONTOSÁGÚ AZ IGAZSÁGOSABB TEHERMEGOSZTÁS.

CSÚCSHATÁS

Visszatekintve jól látható: a ki-fejezetten zajos előzmények és a két nap alatt elhangzott, időnként valóban meglepő nyilatkozatok, követelések ellenére konstruktív, előrelépést jelentő csúcstalálkozó zajlott le 2018. július 11–12-én Brüsszelben. Ezt támasztja alá a konferencia végén elfogadott 79 pontos záródokumentum, amelyet Donald Trump amerikai elnök is ellátott kezjével.

ERŐS KEZDÉS

Pedig éppen Trump volt magasan a legerősebb (egyben a lehangosabb) kritikus mind a NATO-nak, mind

a szövetség jelenlegi működésének, állapotának. Az első sajtótájékoztatón rögtön „Oroszország foglyának” nevezte Németországot, utalva ezzel az igen szoros, amerikai nézet szerint egyenesen függőséget jelentő orosz–német energetikai együttműködésre, illetve az Északi Áramlat 2. nevet viselő, az orosz földgázt Németországba szállító vezeték építésére.

Ezután a vacsora sem volt súrlódásmentes: ott a hírek szerint az amerikai elnök arra szólította fel a NATO-tagállamokat, hogy GDP-jük 4 százalékát költsék védelmi célokra. Emlékeztetőül, a 2014. szeptemberi, walesi csúcson arról határoztak a résztvevők, hogy mindannyian igyekeznek emelni katonai költségvetésüket, s ennek az érintettek – köztük hazánk – eleget is tettek. A távlati, 2024-es cél ugyanakkor még mindig a GDP 2 százaléka, amelyet egybehangzó szakértői vé-

lemények szerint sem lehet belátható időn belül megduplázni. Ugyanakkor tény: a katonai szövetség összesített védelmi kiadásainak 71,7 százalékát az Egyesült Államok adófizetői finanszírozzák. A 2 százalékos határt 2017-ben csak az Egyesült Államok (3,57), Görögország (2,36), az Egyesült Királyság (2,12) Észtország (2,08), Románia (2,02) és Lengyelország (2,01) érte el. A „kipécézett” Németországnál ez az érték 1,35 százalék.

A költségeket illetően nagyobb európai szerepvállalást szorgalmazó amerikai elnök kijelentései miatt egy rendkívüli értekezletet is összehívott Jens Stoltenberg, a NATO főtitkára. A tanácskozás eredményeként kijelentették: az európai tagállamok minden korábbinál nagyobb erőfeszítéseket tesznek védelmi költségvetésük emelése érdekében és újabb pénzügyi forrásokat biztosítanak ehhez. Talán ez is hozzájárulhatott ahhoz, hogy Donald Trump másnapi sajtótájékoztatóján már más hangnemben nyilatkozott: mint mondta, „nagyon erős” vállalatok fűzik az Egyesült Államokat az észak-atlanti szövetséghez, s ezeket tiszteletben is tartják. Mivel pedig a NATO jelenleg „nagyon egységes”, így semmi szükség nincs az USA kivonulására – ez utóbbit több, névtelenséget kérő hírforrás szerint is meglebegtette a sajátos kommunikációjáról és politikai lépéseiről ismert amerikai elnök.

Azt még a NATO is elismeri, hogy a működése bizonyos területeken egyértelműen az Egyesült Államok képességeitől függ. Ilyen például a felderítés, a hírszerzés, a megfigyelés, a légi utántöltés, a ballisztikus rakéták elleni védelem és a légi elektronikai hadviselés.

EGYETÉRTÉS A RÉSZLETEKBEN

A NATO-csúcson egyetértettek a tagországok abban, hogy veszélyes, kiszámíthatatlan és dinamikusan változó biztonsági környezettel kell szembenézni, ahol a fenyegetések számtalan irányból és formában (állami és nem állami szereplők, reguláris katonai erők és terrorista csoportok, informatikai és hibrid hadviselés) érkeznek. Kiemelt problémaként említették Oroszország agresszív ak-

cióit, a szövetséget és az euro-atlanti köteléket bomlasztó lépéseit, továbbá a Közel-Keleten és Észak-Afrikában tapasztalható instabilitást, folyamatos krízishelyzetet. Az utóbbiak egyben a terrorizmust is segítik és hozzájárulnak az embercsempészethez, valamint az illegális migrációhoz. A hibrid hadviselésnél figyelmet kell szentelni a dezinformációs műveletekre és a kibertérben végzett akciókra egyaránt.

A NATO továbbra is támogatja Ukrajna, Georgia (Grúzia) és Moldova területi integritását és szuverenitását a nemzetközileg elismert határokon belül, egyben felszólította Oroszországot csapatainak kivonására e három ország területéről. A szövetség újfent elítélte a Krím orosz megszállását, amelyet illegitimnek tart és nem ismeri el a félsziget annektálását. Ugyanakkor továbbra is stratégiai értékűnek tartja a nemzetközi jogon és egyezményeken alapuló NATO-orosz kapcsolatokat.

A tagországok ismét megerősítették elkötelezettségüket a Wales-ben lefektetett, 2024-ig szóló vállalásokkal kapcsolatban, kiemelve: hat év múlva a tervek szerint már 24 tagor-

szág fogja védelmi költségvetésének legalább 20 százalékát új fegyverek, eszközök beszerzésére, képességek fejlesztésére fordítani.

A NATO továbbra is kiemelt figyelmet fordít Európa keleti határai felé. A záródokumentum is leszögezi: az euro-atlanti biztonsági környezet stabilitása és kiszámíthatósága csökkent, köszönhetően Oroszország lépéseinek, azaz a Krím illegális és nemzetközi jogba ütköző elfoglalásának, illet-

ve Kelet-Ukrajna folyamatos destabilizálásának. A szövetség továbbra is válaszolni fog erre a kihívásra és fokozza védelmi, illetve elrettentő képességét, amely a NATO keleti tagországaiban felépített, megerősített katonai jelenlétet is magában foglalja.

A képességnöveléssel összefüggésben kell megemlíteni a NATO készenléti kezdeményezését (NATO Readiness Initiative). Ennek értelmében (szükség esetén) 30 napon belül egy 30 szárazföldi zászlóaljat, 30 repülőgép-századot és 30 hadihajót

magában foglaló koalíciós haderő áll majd a szövetség rendelkezésére, elhárítandó a felmerült biztonsági kihívást. Megfigyelők rámutatnak, hogy ez a kezdeményezés válaszként értékelhető James Mattis amerikai védelmi miniszter korábbi, „30-30-30-30” nevet kapott, kifejezetten a további, Európában tapasztalható orosz agresszió elhárítását célzó tervére.

A csapatoknak azonban mozogniuk is kell: ehhez adhat segítséget a határokon átnyúló logisztikai műveletek könnyítését szolgáló program. A cél az, hogy 2019-re legfeljebb öt nap alatt minden szükséges diplomáciai és egyéb engedély beszerezhető legyen a több országot érintő csapat- vagy hadianyag szállításkor. Emellett 2018 végéig fel kell térképezni a fő és alternatív katonai szállítási útvonalakat – ez a jövőbeli fejlesztések meghatározásához is alapvető fontosságú.

BIZTONSÁG A HATÁRAINKON

Magyarország a világ egyik legbiztonságosabb országa, ezért különösen figyelni kell arra, hogy amit már végre megteremtettünk magunknak, azt ne veszítsük el – hangsúlyozta Orbán Viktor miniszterelnök július

12-én, a NATO-tagországok állam- és kormányfőinek brüsszeli találkozója idején a közszolgálati televízió M1-es csatornájának.

A kormányfő elmondta: Magyarország támogatja az amerikai elnök azon igényét, miszerint a mostanánál magasabb összeget fordítsanak a hadseregekre és a biztonságra az európai országok. Szerinte ez jogos elvárás, mert a világban ma a legfontosabb dolog a biztonság, a legnagyobb veszély pedig annak elvesztése. Ezzel azonban nem minden európai állam ért egyet – hívta fel a figyelmet.

A miniszterelnök értékelése szerint a meghozott döntések az egységet mutatják. Maradtak fenn ugyanakkor véleménykülönbségek, amelyek közül kiemelte: az Egyesült Államok jól átgondoltan és erőteljesen érvel amellett, hogy minden tagállam emelje a katonai kiadásait, költsön többet fegyverekre, hadseregre, biztonságra. A NATO-t erőpotenciális fenyegetésekkel kapcsolatban a kormányfő azt mondta, a keleti és a déli veszély természetrajza jelentősen különbözik: a keletit úgy hívjuk, Oroszország, a délit pedig úgy, hogy terrorizmus – fogalmazott.

BRIT HADIHAJÓT VÁSÁROLT BRAZÍLIA

Az angliai Plymouth-ban lévő Devonport hadikikötőben ünnepélyesen átadták a brazil haditengerészet egyik legújabb beszerzését, az ATLANTICO (A 140) nevű, partraszállást támogató hajót. A közel 22 ezer tonnás, repülőfedélzetén akár 18 helikoptert is üzemeltetni képes úszőegységet 1998-ban állította hadrendbe a brit királyi haditengerészet HMS OCEAN néven, amely aztán részt vett a 2003-as iraki háborúban, illetve a 2011-es líbiai hadműveletben is. 2015-től a brit flotta zászlóshajója volt. Brazília 84,6 millió angol fontért vásárolta meg 2017 decemberében, és várhatóan még augusztus vége előtt megérkezik új kikötőjébe, az Arsenal do Rio de Janeiróba.

navaltoday.com

HIBRID HARCKOCSI

Az európai védelmi ipari képességeket erősítené a párizsi Eurosatory 2018 kiállításon bemutatott harckocsi. A European Main Battle Tank nevet kapott járműnél a francia Nexter és a német Krauss-Maffei Wegmann mérnökei a Lepoard 2 járműtestét és a Leclerc tornyát „házasították össze”, reményeik szerint az új, 2030 körül hadrendbe álló, európai harckocsi alapjait megteremtve ezzel. A két cég szerint a két-személyes (az automata töltőberendezés miatt csak az irányzóra és a parancsnokra van szükség), 120 milliméter űrméretű GIAT CN120–26/52 ágyúval felszerelt francia torony alkalmazása komoly súlymegtakarítást jelent, így a Leopard 2 alvázának nagy teherbírása miatt lehetőség nyílik hat tonnányi – a vásárló igényeinek megfelelő – moduláris páncélzat, pilóta nélküli felderítőrepülőgép, elektronikai hadviselési vagy aktív önvédelmi rendszerek felszerelésére.

ar15.com

EGYESÍTETT RAKÉTATERVEK?

Franciaország azt szeretné, ha Németország is részt venne a következő generációs, európai páncéltörő rakéta kifejlesztésében, gyártásában és hadrendbe állításában. Párizs az Airbus Helicopters Tiger harci helikopterek továbbfejlesztett, Mk3-as változatára szeretne egy teljesen európai, földi célok ellen használható, irányított rakétát rendszeresíteni. Berlin jelenleg az izraeli Rafael gyártotta Spike LR-t részesíti előnyben, amelyet a német Diehl integrálna a Bundeswehr Tiger-jeire. Szakértők szerint ezzel a lépéssel a hazai ipart részesítenék előnyben az európai munka- és bevételmosztással szemben. Más vélemények szerint a Tiger Mk3-as eddig gyenge exportlehetőségeit erősítené, ha az amerikai AGM–114 Hellfire II és az izraeli Spike LR mellett egy európai fejlesztésű irányított rakéta is helyet kapna az arsenáljában.

defensenews.com

APRÓ, DE ZAVARÓ

A BAE Systems megkezdte az amerikai légierőben szolgáló EC-130H Compass Call típusú, elektronikai hadviselésre specializált, de egyre öregebb repülőgép speciális berendezéseinek beépítését egy modernebb, sugárhajtású gépbe. Az L3 Technologies segítségével alaposan átalakított Gulfstream G550-es az EC-37B elnevezést kapta. A cél: egy megbízhatóbb, gyorsabb, olcsóbban fenntartható felderítő- és zavarógép rendszeresítése, amely az ellenséges radar- és kommunikációs rendszerek feltérképezésére és semlegesítésére egyaránt alkalmas. A jelenlegi tervek szerint az első két EC-37B-t 2023-ban veheti át az amerikai légierő, amely eddig 10 példányt rendelt meg.

baesystems.com

FELDERÍTŐ FELADATOKRA OPTIMALIZÁLVA

A General Dynamics a jól ismert LAV-család egy új, kifejezetten felderítő feladatokra optimalizált változatát mutatta be. A kanadai Ottawában megrendezett CANSEC 2018 kiállításon debütált a LAV 6.0 Reconnaissance. A hazai megrendelésre készült változathoz 66 példány épül majd, egy 2014-ben elnyert tendernek köszönhetően. A fejlesztés alapjául szolgáló M242-es jármű 25 milliméter űrméretű gépágyúja marad, ezt kiegészítendő kerülnek a harceszközre felderítő, hírszerző és megfigyelő szenzorok. Ilyen a normál és infravörös lézeres céltáv mérővel és -megjelölővel kiegészített kamerarendszer, melyet a jármű egy, akár mozgás közben is felemelhető „árbocon” hordoz. A LAV szárazföldi célok felderítésére alkalmas radarrendszert is kapott.

janes.com

AMERIKAI GYŐZELEM ÚJ-ZÉLANDON

Az amerikai Boeing szállíthatja az új-zélandi légierő új generációs haditengerészeti járőrrepülőgépét. A Boeing P-8A Poseidon győzelme egyben a japán Kawasaki P-1 és a Saab Swordfish vereségét jelenti. Az 1,6 milliárd dolláros beszerzés négy Poseidonról, illetve a szükséges logisztikai, üzemeltetési és kiképzési támogatásról szól. Az 1966 óta használt P-3B, majd többszörös modernizálás után P-3K2 jelzéssel repülő hat új-zélandi Orion mellé várhatóan 2023-tól érkeznek a sugárhajtású tengeralattjáró-vadászok. A gépek az Ohakea légitámaszponton üzemelnek majd, amelyet a megfelelő fejlesztésekkel készítenek fel a „nagyvasak” érkezésére.

defensenews.com

**KITÜNTETTÉK ▶
A MAGYAR
TÁBORNOKOT**

Denis Mercier vezérezredes, a NATO Szövetséges Transzformációs Parancsnokság (Allied Command Transformation – ACT) parancsnoka hároméves pentagoni szolgálatának elismeréséül francia Nemzetvédelmi Érdeméremmel tüntette ki Porkoláb Imre dandártábornokot. Porkoláb tábornok 2011-től teljesített szolgálatot a NATO Stratégiai Transzformációs Parancsnokságon a Magyar Honvédség Nemzeti Összekötő Képviselő vezetőjeként. 2015 júliusától pedig az ACT parancsnokának képviselőjeként a Pentagonban dolgozik, ahol az amerikai egyesített vezérkarral, a védelmi minisztériummal, illetve a Washingtonba települt kiemelt kutatóintézetekkel tartja a kapcsolatot.

Kép és szöveg: Juhász István ezredes

**NEMZETKÖZI ▶
NAP**

Hatalmas érdeklődés jellemezte idén is a KFOR nemzetközi napját, amikor a pristinai KFOR-főparancsnokságon a békefenntartó kötelék katonái bemutatták a helyi civileknek országaikat, kultúráikat és nemzeti sajátosságait. Az eseményen kifejezetten népszerű volt a Magyarországot népszerűsítő sátor, ahol hazánk kultúrája és jellegzetességei mellett kulináris értékeiből is ízelítőt kaptak a vendégek: Csombok János dandártábornok, a KFOR parancsnokhelyettese az MH KFOR Kontingens 18. váltásának katonáival közösen marhapörkölttel „varázsolta el” az arra járókat – a visszajelzések pedig arról árulkodtak, hogy a magyar konyhának továbbra sincsen párja.

Kép és szöveg: Horváth Gábor hadnagy

**PROFIKTÓL ▶
TANULHATNAK**

Az MH KFOR Kontingens 18. váltásának katonái páratlan lehetőséget kaptak „eszkőztárak” fejlesztésére, ugyanis két kiváló katonai közelharcoktatót tudhatnak maguk között. Szűcs Tibor főtörzsőrmester thaibox-, bokszt-, valamint katonai közelharcinstruktor elmondta, hogy szakaszaltisztként kötelessége kihozni a maximumot minden alárendeltjéből, s ő már a művelési területre történő érkezés előtt felmérte a katonák erőnléti szintjét. A kiképzés másik főoktatója Horváty Adrián szakaszvezető, a wado-kai karate második danos, valamint a kodokan goshin jitsu karate első danos mestere ugyancsak bízik benne, hogy a misszió végéig a katonák közelharc képességei igen komoly szintre fejlődnek, és a tanultak mindenkinek hasznára válnak majd.

H. G. – H. A.; fotó: MH KFOR Kontingens

Magyarország a kezdetektől fogva részt vesz az EUFOR-misszióban, és sohasem érkezett negatív visszhang a honvédség szerepvállalásával kapcsolatosan.

Pesti Gábor őrnagy; fotó: Tóvári Róbert százados

◀ NAGYKÖVETI BÚCSÚ

Rendkívüli állománygyűlésen búcsúzott el a műveleti területen szolgálatot teljesítő magyar katonáktól Négyesi József, Magyarország bosznia-hercegovinai nagykövete. Horváth Gábor dandártábornok, az EUFOR Althea-művelet törzsfőnöke köszöntőjében rámutatott: megszokott dolog a katonáknál, amikor a szolgálat érdekében beosztást, helyőrséget váltanak, és ez a diplomatáknál sincs másképp. Négyesi József, aki 2014-től töltötte be a megtisztelő pozíciót, beszédében kiemelte: öröm volt nagykövetként figyelemmel kísérni, hogy

Mihócza Zoltán vezérőrnagy, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság megbízott parancsnoka látogatást tett Cipruson, az ENSZ Ciprusi Békefenntartó Misszió (UNFICYP) nicosiai főparancsnokságán, illetve a magyar kontingens katonáinál. A magyar tábornok programja során egyebek mellett megbeszélést folytatott Mohammad Humayun Kabir vezérőrnaggyal, az UNFICYP katonai erőinek parancsnokával. Mihócza Zoltán vezérőrnagy találkozott a Cipruson szolgáló magyar békefenntartókkal is, részt vett nicosiai medálparádéjukon, és személyesen adta át a szolgálatukat befejező magyar katonának az ebből az alkalomból kiérdemelt UNFICYP Érdemérmét.

Draviczné Adamek Krisztina szds; fotó: UNFICYP

◀ PARANCSNOKI LÁTOGATÁS

A stratégiai légi szállítási képesség (SAC) egyik C-17-es légi teherdobási műveletet hajtott végre Maliban. A SAC egyik tagállamától, Svédországtól érkezett a kérés, miszerint az afrikai ország MINUSMA-missziójában szolgálatot teljesítő csapataiknak rövid időn belül utánpótlásra lenne szükségük. Tekintettel a szoros határidőre és a helyszínre, a légi teherdobási művelet mellett döntöttek. A C-17-es összesen húsz konténerrel dobott le, amelyek pótalkatrészeket, felszereléseket és különböző ellátmányt tartalmaztak. A 2008-ban létrehozott stratégiai légi szállítási képesség egy

többlennemzeti program, amely három Boeing C-17A Globemaster III nagy hatótávolságú szállítórepülőgép birtokában katonai légi szállítási kapacitást tesz elérhetővé 12 partnerország számára. A SAC bázisa az MH Pápa Bázisrepülőtér.

Honvedelem.hu/sacprogram.org; fotó: HAW archív/Henrik Gebhardt

◀ MALIBA SZÁLLT A SEGÍTSÉG

Iron Cat 2018

BOMBA A VÍZBEN

A DUNA MOHÁCS ÉS BUDAPEST
KÖZÖTTI SZAKASZÁN
RENDEZTÉK MEG
AZ IRON CAT 2018 ELNEVEZÉSŰ
GYAKORLATOT, AMELYEN
MAGYAR ÉS SZERB OLDALRÓL
EGYARÁNT KÉT AKNAMENTESÍTŐ
HAJÓ VETT RÉSZT.
AZ IDEI - IMMÁR NYOLCADIK -
RENDEZVÉNY
KÜLÖNLEGESSÉGEKÉNT
A KÉT NEMZET
TŰZSZERÉSZBÚVÁRAI
IS FELADATHOZ JUTOTTAK:
EGY ROBBANÓSZERKEZETET
KELLETT KIEMELNIÜK A VÍZBŐL.

A megnyitóra a mohácsi vízi határátkelőhelyen került sor, ezt követően a magyar és a szerb hadihajók kötelékben tették meg a tassi Turbina-öbölíg tartó utat, amelynek során különböző riadógyakorlatokat hajtottak végre.

A Tassról az újpesti hadikikötőbe vezető szakasz során már komplex kihívások vártak a résztvevőkre: a 35 szerb és 67 magyar katona a folyamrendészeti, a határőrizeti és határ-ellenőrzési feladatokat, a járőrtevékenységet, az ellenséges szándékú úszóegységek feltartóztatását,

elfoglalását, a kiemelt személyek és szállítmányok kísérését, biztosítását, a folyamzárást, illetve légi és vízi célok leküzdését gyakorolta.

Az évente változó, magyarországi és szerbiai helyszíneken zajló Iron Cat repertoárját minden alkalommal újabb feladatokkal bővítik. Ebben az esztendőben a két nemzet katonáiból álló közös búvárcsoport is szerephez jutott: a kiképzési rendezvény forgatókönyve értelmében a folyómederben felkutatta, majd kiemelte a hajóforgalmat veszélyeztető robbanótesteket.

Szilágyi Zsolt alezredes, az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezred parancsnoka elmondta: a 2011-ben kezdődött Iron Cat gyakorlat-sorozat folyamatosan mélyülő együttműködést takar. Hozzátette: mivel a változó világ újfajta kihívásokat hoz magával, az erőpróba végrehajtandó feladatokat és a kiképzési rendszert is ehhez kell igazítani.

– Magyarország biztonsága érdekében folyamatosan választ kell adnunk a kihívásokra, ehhez pedig együtt kell működnünk más országok hadihajós egységeivel – emelte ki a parancsnok.

Bagi Szilárd alezredes, az alakulat hadihajós parancsnokhelyettese, egyben a gyakorlat vezetője mindent azzal egészítette ki, hogy nagyon sokat javult a kommunikáció a két nemzet katonái között, így a feladatok során alkalmazott formációkat gond nélkül, pontosan és gyorsan teljesítették.

A gyakorlaton a Szerb Folyami Flottilla, valamint az MH 1. Honvéd

Tűzszerész- és Hadihajós Ezred mellett egyéb alakulatok is részt vettek: az MH 86. Szolnok Helikopterbázis egyik forgószárnya hajtotta végre a „légi támadást” a Dunán haladó kötelék ellen. Az MH 2. vitéz Bertalan Árpád Különleges Rendeltetésű Dandár tagjai – akik szintén az elleneséges erőket személyesítették meg – pedig felderítő feladatokat végeztek és megpróbáltak feljutni a hajók fedélzetére, amit a magyar és a szerb katonák meghiúsítottak.

A kiképzés zárónapját megtekintő Sándor Zsolt dandártábornok, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság szárazföldi haderőnemének főnöke elmondta: az Iron Cat egy nagyon előremutató kezdeményezés, hiszen nemcsak a hajók és a Duna köti össze a két nemzet haderejét, hanem a feladatrendszer is hasonló, s a leggyorsabb, illetve a legjobb módja a tanulásnak mindenképpen az együttműködésen keresztül valósulhat meg. A tábornok kiválóan értékelte a látottakat, megjegyezve,

hogy a katonák rendkívül rövid idő alatt nagyon sok mozzanatot mutattak be, ami ennek ellenére sem ment a precizitás rovására.

Andrija Andrić kapitány, a Szerb Folyami Flottilla parancsnoka úgy fogalmazott: nagyon alapos munkát végeztek az erőpróba megtervezői, s szinte minden elképzelhető, a hadihajósok feladatrendszerébe tartozó szituációval szembe kellett nézniük a résztvevőknek.

– A mostani gyakorlat egy reális támadást mutatott be, illetve annak elhárítását; a katonák kiválóan prezentálták az ilyenkor szokásos eljárásrendet, ezért – a felkészültségük alapján – kiváló osztályzatot érdemelnek – összegzett a parancsnok. Hozzátette: az elmúlt nyolc évben olyan jó kapcsolat alakult ki a magyar és a szerb flottilla között, hogy az Iron Cat megszervezése már zökkenőmentesen és rövid idő alatt zajlik, miközben a katonák egyre jobb eredményeket érnek el.

Magyar–amerikai kapcsolat

SZTYEPPEI ÍJÁSZOK

MAGYAR ÉS AMERIKAI KATONÁK
RÉSZVÉTELÉVEL HAJTOTTÁK VÉGRE
A SZOMÓDI LŐTÉREN A SZTYEPPEI
ÍJÁSZ (STEPPE ARCHER) 2018
ELNEVEZÉSŰ GYAKORLATOT.

A közös gyakorlat célja az összekovácsolás volt: a két nemzet által delegált katonák – kétszázötven fő – azonos alapokkal rendelkezzenek és bármilyen helyzetben zökkenőmentesen tudjanak együtt dolgozni, akár egymás haditechnikai eszközeit is alkalmazva. Ezért sem számított szokatlan látványnak, hogy a Magyar Honvédség Mi-17 típusú helikopteréből amerikai katonák ugráltak ki egy-egy feladat alkalmával, például amikor egy összehangolt rajtaütést hajtottak végre, amelynek sikeres teljesítése után szintén forgószárnyasokkal hagyták el a helyszínt.

Kosza Dániel hadnagy, a gyakorlaton részt vevő magyar alegység szakaszparancsnoka elmondta, hogy ez már a sokadik olyan eset volt, amelyen az MH 25. Klapka György Lövészdandár katonái egy amerikai páncélos felderítőszázad tagjaival gyakorlatoztak együtt, tehát az együttműködés már kialakult és olajozott.

Miután a szakaszszintű feladatok végrehajtása már rutinszerűen ment, szintet léptek a résztvevők: az amerikai és magyar katonák Szomódtól áttelepültek az MH Bakony Harckiképző Központ gyakorlóterére, ahol komplex feladatokkal folytatták a Sztyeppei Íjász 2018-at.

ÚJRAINDEL A TARTALÉKOS TISZTKÉPZÉS

Huszonnégy évvel a megszűnése után újraindul a tartalékos tisztképzés Magyarországon – jelentette be dr. Benkő Tibor honvédelmi miniszter a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hungária körüti campusán. Az ünnepi állománygyűlésen mintegy 400 egyetemista, illetve diplomás önkéntes tartalékos volt jelen. Hozzájuk fordulva a tárcavezető elmondta: képezzék magukat, hogy bármikor rendelkezésre állhassanak, amikor az ország helyzete és sorsa úgy kívánja. Dr. Benkő Tibor hozzátette: nagy kihívás elé néz a Magyar Honvédség, amely a Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési programnak köszönhetően jelentősen meg fog változni. A modernizáció a hadsereg minden területét érinti, de – ahogy a miniszter fogalmazott – az új eszközök semmit sem érnek, ha nincs felkészült és kiképzett személyi állomány.

Nyulas Szabolcs; fotó: Rácz Tünde

ÚJABB MI-17-ES BEREPLÉSEN

Sikeresen befejeződött Szolnokon az ötödik, oroszországi nagyjavításáról visszatért Mi-17-es közepes szállítóhelikopter berepülése, így már a 701-es oldalszámú gép is részt vehet a feladatok végrehajtásában. Balla Tibor alezredes, az MH 86. Szolnok Helikopterbázis felderítőfőnöke – egyben a Mi-17-est berepülő gépparancsnok – elmondta: az egyik legbonyolultabb repülési feladatot jelenti egy forgószárnyas nagyjavítás, javítás vagy átadás-átvétel utáni berepülése. A felszállást hajtóműpróba előzi meg, majd a hajózószemélyzet a földről elemelkedve is folyamatosan ellenőrzi, hogy a hajtómű teljesíti-e a meghatározott értékeket, illetve, hogy az adott paramétereken belül működik-e a helikopter.

Trautmann Balázs; fotó: Dévényi Veronika

FELKÉSZÜL A HARCCSOPORT

Rajellenőrző és -felmérő foglalkozásokat tartott az MH 5. Boeckai István Lövészdandár hódmezővásárhelyi 62. lövészszázalójának bázisán megalakított zászlóalj harccsoport. A foglalkozásokkal egy időben a zászlóalj aknavetőszakaszának, illetve a századok támogató szakaszainak tűzvezető felkészültségét is görcső alá vették. A lövészrajok a kiadott harccsoportok alapján készültek fel a feladatokra, amelyek során az alegységek a kis és nagy erejű ellenséggel történő találkozást, továbbá az akadályok elhárítását gyakorolták. Az éleslövészeteket szintén egy elképzelt harcászati mozzanatba építették be, s a rajparancsnokoknak önállóan kellett irányítaniuk beosztottjaikat.

Kép és szöveg: Búz Csaba hadnagy

KIEMELTÉK A DUNÁBAN TALÁLT BOMBÁT

Feloldották a Dunában talált bomba miatt elrendelt korlátozásokat a fővárosban, miután a tűzszerészek kiszerezték az Erzsébet hídnál talált 100 kilós, szovjet gyártmányú romboló légibomba gyújtószerkezetét, majd a robbanótestet egy pontonon elszállították az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezred újpesti hadikikötőjébe. A robbanótestről egy balesetnél segédkező civil búvárcsoport tagjai tettek bejelentést, s ennek nyomán egy aknamentesítő hajóról tűzszerészek merültek le megkeresni a bombát. Munkájukat nehezítette, hogy az érintett szakaszon a Duna mélysége az átlagos kétszerese, sodrása erős, a látótávolság pedig gyakorlatilag a nullával egyenlő.

Honvedelem.hu/MTI; fotó: Tischler Zoltán

TARTALÉKOS ALAPKIKÉPZÉS PÜSPÖKSZILÁGYON

Megkezdődött a katonai végzettséggel nem rendelkező önkéntes műveleti tartalékos katonák alapkiképzése Püspökszilágyon. A bázis löterén Mudra József ezredes, az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár parancsnokhelyettese köszöntötte a több mint hatvan, zömében huszas éveiben járó bevonulót, akik az elkövetkező hetekben alaki foglalkozásokon, általános harcászati és lökiképzésen vesznek részt, továbbá egészségügyi, műszaki, jogi, munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi ismereteket is szereznek. Újdonság, hogy kiképzésükre először hívtak be olyan önkéntes műveleti tartalékosokat, akik nemrég kaptak alapkiképzést, s így támogatni tudják a szakaszparancsnokok munkáját, illetve segíthetik az újonnan bevonulók beilleszkedését is.

Kép és szöveg: Horniák Dóra

DRÓNT ADTAK ÁT ÓCSÁN

Magyar fejlesztésű és gyártmányú alkatrészekkel készült, térképészeti és földmérő feladatokra alkalmas drónt adtak át az ócsai kiképzőbázison. A GeoRotor 4 és a hozzá tartozó szoftver akár napokkal is lerövidítheti a katonai térképészeti munkáját. Rónay Roland őrnagy, az MH Logisztikai Központ Hadtápfőnökségének térképész főtitkja a rendezvényen elmondta: a repülőeszközt a Rotors & Cams Kft. alakította ki a Magyar Honvédség igényei szerint. A drónt 24 megapixeles kamerával szerelték fel és félórás küldetése során – a magasságtól, illetve az igényektől függően – 20 és 60 hektárt képes feltérképezni. Legnagyobb sebessége 60 km/h, hatótávolsága pedig 2,5–3 kilométer.

Nyulas Szaboles; fotó: Tischler Zoltán

A 2019. ÉVI KÖLTSÉGVETÉS FŐ NYERTESE A HONVÉDELEM

Nyolcvanhat milliárd forinttal nő a Honvédelmi Minisztérium költségvetése, így a tárca jövőre a fejlesztésekre 150 milliárd forintot fordíthat – nyilatkozta dr. Benkő Tibor honvédelmi miniszter, budapesti sajtótájékoztatóján. A tárcavezető hangsúlyozta, hogy ez az összeg olyan mozgásteret biztosít a Magyar Honvédség számára, amellyel meg tud felelni az elvárásoknak, egyúttal garantálja hazánk és a magyar emberek biztonságát. A költségvetés révén Magyarország felgyorsíthatja a beszerzések ütemezését az Airbus Helicopters H145M jelzésű forgószárnyasokra, és lehetővé válik az is, hogy tovább fejlesszék a katonák felszerelését, ellátását, kiképzési rendszerének feltételeit, s mindemellett folytatódjék az állomány évenként ötszázalékos illetményfejlesztése is.

Révész Béla; fotó: Szabó Lajos zászlós

NÁNDORFEHÉRVÁR HŐSEIRE EMLÉKEZTEK

A nándorfehérvári csata győztes szereplőinek hazaszeretete, hősiessége, összefogása nemcsak az akkori Európa, hanem a mai kor számára is példaértékű – fogalmazott Németh Szilárd, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, miniszterhelyettes, a nándorfehérvári diadal emléknapja, július 22. alkalmából a budai várban rendezett ünnepségen. Az államtitkár rámutatott: a diadalt a magyar hadtörténelem az egyik legjelentősebb győzelmeként tartja számon, amelynek következtében az Oszmán Birodalom európai terjeszkedése közel hét évtizedre megtorpant. A déli harangszó ma is minden nap emlékeztet bennünket arra, hogy megállítottuk az előre törő oszmán sereget és megvédtük Európát.

Takács Vivien; fotó: Tóth László

BŐVÜL A KATONADIPLOMÁCIAI RENDSZER

Újabb attaséhivatalok nyílhatnak a jövőben – mondta Szabó István, a Honvédelmi Minisztérium honvédelmi ügyekért felelős államtitkára a véderő-, katonai és légügyi attasék értekezletén, Budapesten. Az államtitkár szavai szerint nagyon megváltozott Magyarország biztonsági környezete, új kihívások jelentek meg ezen a téren, s hogy ezekre megfelelő válaszokat adjunk, elengedhetetlen a Magyar Honvédség minden szegmensének fejlesztése és hozzáigazítása a mai kor követelményeihez. Ezt a célt szolgálja a Zrínyi 2026 honvédelmi és haderőfejlesztési program, illetve a katonai szerepvállalás növelése is azokban a válságkövetekben, amelyek fontosak a migráció és a terrorveszély kezelése miatt.

Nyulas Szabolcs; fotó: Dévényi Veronika

KÖZÉPPONTBAN A KATONA

Ünnepélyesen átadták az MH Altishti Akadémia – 138 nap alatt 600 millió forintból felújított – helyőrségi szállóját Szentendrén. Az eseményen dr. Kádár Pál, a Honvédelmi Minisztérium közgazgatási államtitkára kiemelte, hogy a Zrínyi 2026 program középpontjában a katona áll, maga az ember, mint legfontosabb eleme a honvédelmi rendszernek. Ezért a tárca egyik kiemelt célja a Magyar Honvédség folyamatos, ütemezett fejlesztésén belül az elhelyezési körülmények, a katonák egyéni felszerelésének, ruházatának és fegyverzetének modernizálása is. „Őnök készek az életüket áldozni ezért az országért, megérdemlik, hogy méltó körülmények között tudjanak felkészülni szolgálati feladataikra” – zárta beszédét a tárca közgazgatási államtitkára.

Révész Béla; fotó: RácZ Tünde

ÚJ SZÁZADPARANCSNOKOK PÁPÁN

Parancsnokváltási ünnepséget tartottak az MH Pápa Bázisrepülőtéren. A ceremónián a Nehéz Légiszállító Ezred mindhárom századának új parancsnoka átvehette a zászlót. A Command & Control Század élén Bengt Friberg alezredest (Svéd Királyi Légierő) Åsmund Nævik alezredes (Norvég Királyi Légierő) váltotta. A Nehéz Légiszállító Század parancsnokságától köszönt el Peer Geelen alezredes (Holland Királyi Légierő), helyére Linda J. Thierauf alezredes (Amerikai Légierő) érkezett. A Logisztikai Támogató Század vezetését Rickhard Nordfjäll alezredestől (Svéd Királyi Légierő) John W. Roem (Holland Királyi Légierő) vette át. Az elköszönő parancsnokok mindegyike kiemelte a csapatmunka jelentőségét, a tizenkét nemzet alkotta alakulat mindennapi életében éppen a sokszínűség miatt felszínre kerülő kihívások leküzdésének fontosságát és sikerét.

Trautmann Balázs; fotó: RácZ Tünde

ZENÉS ŐRSÉGVÁLTÁS A SZENT GYÖRGY TÉREN

Július 7-én idén immár negyedik alkalommal kísérhették figyelemmel az érdeklődők a zenés őrségváltást a budai várban, a Sándor-palotánál. A turistacsalogató kuriózum ezúttal is igazán látványos volt, az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár 32. Nemzeti Honvéd Díszegység Honvéd Palotaőrségének zenés alakí bemutatója és a Budapest Helyőrség Zenekar térzenéje osztatlan sikert aratott a Szent György téren. A tavasztól ősziig, havonta megrendezendő program rendkívül nagy népszerűségnek örvend a hazai és külföldi turisták körében egyaránt, s szeptemberig minden hónap első szombatján hasonló élményben részesülhet, aki ellátogat a Sándor-palotához.

Kép és szöveg: Kresz Fruzsina

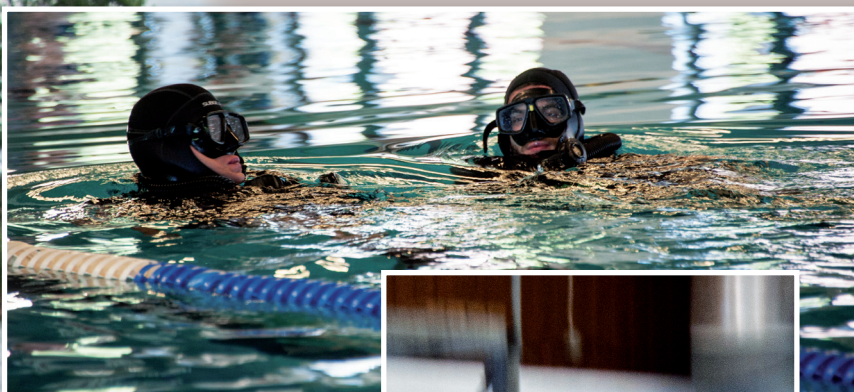

Különleges felkészülés

IRÁNY A PART!

ÖTHETES HARCIBÚVÁR-KÉPZÉST TARTOTTAK SZOLNOKON, AZ MH 2. VITÉZ BERTALAN ÁRPÁD KÜLÖNLEGES RENDELTETÉSŰ DANDÁR KIJELÖLT ÁLLOMÁNYA RÉSZÉRE. A FOGLALKOZÁS SORÁN A KATONÁK SZÁMOS VÍZFELSZÍNI ÉS VÍZ ALATTI KIJUTTATÁSI MÓDSZERT GYAKOROLTAK.

A felkészülés a szolnoki bázis uszodájában kezdődött, az első hetek elméleti oktatását követően ugyanis ott sajátították el azokat az alapképességeket, amelyeket később már készségi szinten kell alkalmazni a küldetések sikeres végrehajtása érdekében. A változó nehézségű, különböző akadályokkal tarkított, továbbá a nagy magasságból történő vízbeérkezéssel egybekötött feladatok teljesítését követően kezdődhetnek meg a komplex foglalkozások.

A felkészítés második felében a különleges rendeltetésű dandár katonái helikopter fedélzetéről vagy rohamcsónakról ugrottak a Holt-Tiszába, majd a vízfelszínen vagy az alatt úszva közelítették meg a kijelölt partszakaszt. Az egyik alkalommal a partot felderítő, majd biztosító katonákat rohamcsónakokon követték társaik, s miután mindenki szárazföldre ért, megkezdték a művelet végrehajtását.

30 év és 2100 óra

BALKEZES KARRIER

BALKEZESSÉGE MIATT A VADÁSZPILÓTA PÁLYAFUTÁSRÓL SZÓTT ÁLMOKNAK BÚCSÚT MONDHATOTT, DE FORGÓSZÁRNYASOKKAL REPÜLVE IMMÁR 30 ÉVES HIVATÁSOS KATONAI KARRIERT TUDHAT MAGÁÉNAK STARK PÉTER ŐRNAGY, AZ MH 86. SZOLNOK HELIKOPTERBÁZIS RUBIK SZÁLLÍTÓHELIKOPTER-ZÁSZLÓALJÁNAK RAJPARANCSNOKA.

Az ifjú Stark Péter Esztergomban, a Bottyán János Finommechanikai és Műszeripari Szakközépiskolába járt, ahol két osztálytársával közösen elhatározta – márpedig vadászpilóták lesznek. A szigorú repülőorvosi vizsgálaton azonban már csak írásunk főhőse felelt meg, igaz, egy apró csavarral. „Balkezessége miatt I/B alkalmas” – állt a dokumentumban, ami a búcsút jelentette a hangsebesség feletti repüléstől, egyben a belépőt a forgószárnyasok világába. 1986 augusztusában vonult be a Kilián György Repülőműszaki Főiskolára, s 1988-ban avatták zászlóssá: azóta hivatásos katona, helikoptervezető.

– A „Kiliánon” a jobb tanulók közé tartoztam. Igaz, akadt a tantárgyak között mumus is: számomra a legnehezebb a harcászat volt. Az állami vizsgán póttételt kellett húznom, hogy átmenjek belőle. Hozzá kell tenni, általában az utolsó napon álltam neki tanulni. Ez sajnos meg is látszott ezen a harcászatvizsgán – jegyezte meg csendes mosollyal az őrnagy.

Az első beosztását Szentkirályszabadján kapta: hadnagyként az MN 87. Bakony Harcihelikopter Ezred szállítóhelikopter-századához került, mint másodpilóta. 2000-ben nevezték ki gépparancsnoknak, majd egy nyelvtanfolyam következett. Ennek sikeres teljesítése után, 2001-ben kiderült, hogy a századnál éppen nincs elég gépparancsnoki hely, ezért ismét másodpilótaként repült. 2004-ben aztán megszűnt a szentkirályszabadjai alakulat, Stark Péter pedig az MH 86. Szolnok Helikopterezred állományába került, ahol újból gépparancsnok lett.

– Világéletemben szállítópilótaként szolgáltam, igaz, ez alapvetően nem az én választásom volt. Az 1980-as évek végén a Szovjetunióban is folyt helikoptervezető-képzés magyar katonák számára. Az ott végzetek aztán hazatérve Mi-24-es harci helikopterrel repülhettek, míg azok, akik a magyarországi oktatásban vettek részt, szállítóhelikopterre vagy Mi-2-esre kerültek; abban az időben még hadrendben állt ez utóbbi típus is – emlékezett vissza a főtiszt, aki Mi-8-ason kezdett, s a mai napig ezt, illetve a Mi-17-es közepes szállítóhelikoptert repüli.

– A 2100 repült óra 45 százalékát teljesítettem Mi-8-ason, a többi idő az erősebb Mi-17-esre jutott.

Azt még ugyanakkor nem tudom, hogy ezeken kívül lesz-e lehetőség egy harmadik típust, például a leendő Airbus Helicopters H145M-et repülni – hallhattuk a rutinos pilótát.

Stark Péter nemrég érkezett vissza harmadik afganisztáni missziójából. Első küldetése alkalmával – 2012-ben – az ország keleti részén található Shindandban szolgált öt hónapot. Aztán 2015-ben Kabul következett, négy és fél hónapig, majd idén január és július elseje között ismét ugyanott tevékenykedett.

– Szakmailag az első misszió volt a legizgalmasabb: Shindandban egy jól felépített kiképzési programmal két csoportot is oktattunk. Akadtak kezdők, illetve idősebb, tapasztalt pilóták is, akiket igazából csak át kellett képezni a típusra. Mindkét csoport más-más kihívást jelentett: a gyakorlottabb afgán hajózók kiválóan repültek, de nem beszéltek angolul, így komoly kommunikációs nehézségeket kellett tolmácsok segítségével leküzdeni – akár repülés közben is. Az Egyesült Államokban helikopteres előképzést kapott fiatalokkal ilyen gond nem volt, de a tapasztalat hiányából fakadó repüléstechnikai problémák szép számmal akadtak. Kinti munkánk ugyanakkor nem maradt eredmények nélkül: idén, Kabulban találkoztam több olyan afgán pilótával, akiket korábban én oktattam Shindandban. A március 15-e alkalmából az afgán hajózóknak szervezett szimulátor-versenyt pedig az egyik volt növendémem nyerte meg, s erre nagyon büszke vagyok – mondta Stark őrnagy. A missziós szerepvállalások kapcsán hozzátette: az a tény, hogy nemzetközi környezetben megállták a helyüket, nem csupán szakmailag erősítette meg a magyar kontingensek tagjait, de ma-

gabiztosságot is adott, amelyet azután itthon kamatoztathattak.

Néhány, még másodpilótaként átélt, kényszerleszállással végződött különleges esetet leszámítva, az éjjellátó szemüveggel végrehajtott repüléseket tartja a legnehezebbnek a főtiszt. Az amerikai kiképzők segítségével megtanult és begyakorolt képesség jól jött a 2010. október 4-i vörösiszap-katasztrófánál. Az éppen a Logical Decision 2010 hadgyakorlaton részt vevő gépszemélyzetet – Stark Péter, Kovács Krisztián pilóták, illetve Kaliba Ferenc, Lőrincz Tamás fedélzeti technikusok – és a 703-as, a szemüveg használatához átalakított Mi-17-est sebesültszállításhoz riasztották: így az ő nevükhöz fűződött a Magyar Honvédség első éles, éjjellátóval teljesített műveleti repülése és ismeretlen terepen végrehajtott leszállása. A géppel a katasztrófa sújtotta térségből a budaörsi repülőtérre szállították a sérülteket. Másnap hajnalban pedig – szintén a szemüvegek segítségével – négy és fél órás repülés során ellenőrizték a zagytározó állapotát. A csapat egy újabb repedést fel is fedezett a gát oldalában, de szerencsére ez már nem fokozta katasztrófát.

Nehéz helyzetek mindazonáltal nemcsak a repülések alkalmával, hanem a családi életben is vártak az őrnagyra.

– 2000-ben fejeztük be a házunk építését a Veszprém melletti Kádártán, 2004-ben, a szentkirályszabadjai ezred megszüntetésekor tehát komoly dilemma elé kerültünk. A gyerekek Veszprémbe jártak iskolába, a feleségem is ott dolgozott, így végül az a döntés született, hogy egyedül megyek Szolnokra. A feleségem gyakorlatilag nélkülem nevelte fel a három gyereket, én igazából csak hétvégi apuka vagyok. Hétvégenként hazajárok, egyébként pedig Szolnokon vagy Pápán, kutató-mentő szolgálatban dolgozom, esetleg külszolgálatban valahol a nagyvilágban – sorolta az őrnagy, akitől megtudtuk azt is, hogy bár a családban ő az első hivatásos katona, de talán nem az utolsó.

– Igaz, a 19 esztendő fiam egyelőre csak vadászpilótaként tudja elképzelni a karrierjét, a helikoptervezetői pályától elzárkózik. Pedig itt még egy kis protekciót is adhatnék neki... – jegyezte meg nevetve az őrnagy, aki számára napjainkban a fiatalok oktatása jelenti az igazi szakmai kihívást.

– Ezt élvezem, s próbálom átadni azt a tudást, amit annak idején nekem adtak az azok az oktatók, akiket ma is nagyra becsülök és nagyon tisztelek. Senki sem úgy kezdi a „szakmát”, hogy azonnal mindent tud. Bele kell tanulni, bele kell szokni ezekbe a dolgokba. Az, aki szorgalmas és nagyon akar, hamarabb és könnyebben fejlődik. A kevésbé szorgalmasokat pedig az ember noszogatja, hogy felzárkózzanak – zárta a beszélgetést Stark Péter őrnagy.

Ugrás a felhőkarcolók közé

ÉG ÉS FÖLD KÖZÖTT

AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK KÜLÖNLEGES MŰVELETI PARANCSNOKSÁGÁN (UNITED STATES SPECIAL OPERATIONS COMMAND – USSOCOM) TARTÓS KATONAI KÜLSZOLGÁLATOT ELLÁTÓ SÁNTA GÁBOR EZREDES NEM KIS KIHÍVÁSOKKAL JÁRÓ EJTŐERNYŐS UGRÁST HAJTOTT VÉGRE A FLORIDAI TAMPÁBAN.

A globális különleges műveleti parancsnoki konferencia egyik kiemelkedő eseménye volt az a dinamikus bemutató, ahol a USSOCOM-parancsnokságra törzstiszteket delegáló nemzetek különleges műveleti katonái demonstrálták a nemzetek közti együttműködési képességet a különböző sztenderd harc-eljárások, kommunikáció, valamint a fegyverzet és technikai eszközök tekintetében; mindezt földön, vízen, levegőben.

A szcenárió alapját egy túszzabaddítási akció képezte, ahol a „tús” maga a tampai polgármester volt. Sánta ezredesék a szabadeső ejtőernyős csoporttal az akciót biztosító alegységek részeként 2000 méteres magasságból hajtották végre az ugrást. A tampai belvárosban lévő öbölbe érkeztek, majd biztosítási feladatokat láttak el, segítendő a földön és vízen érkező végrehajtó csoportok tevékenységét. Az ugrást nehezítette a kissé zord időjárás és a terep bonyolultsága, mivel a vízre érkezés helyét felhőkarcolók, hidak vették körül. Az ejtőernyős csoport további tagjai a kolumbiai, a szingapúri, az

olasz, a román és az amerikai különleges erők állományából kerültek ki.

Az alapos felkészülésnek és a meglévő képességeknek köszönhetően sikeres volt mind az ugrás, mind a teljes bemutató, amelyet a tampai polgármester, a több tízezres közönség és a világ mintegy 70 országából érkezett különleges műveleti parancsnokok és vezénylőzászlósok is nagy elismeréssel méltattak.

Sánta Gábor ezredes az MH 2. vitéz Bertalan Árpád Különleges Műveleti Dandár jogelőd alakulatánál – MH 34. Bercsényi László Felderítő-zászlóalj, MH 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj – szerezte ejtőernyős képesítéseit, amelyek elismeréseként a Honvéd Vezérkar főnöke 2012-ben az aranykoszorús ejtőernyős fokozatot adományozta a főtisztnek.

Újabb buszok érkeztek

AZ ELSŐ ÜTEMBEN MEGRENDELT NEGYVEN KATONAI AUTÓBUSZ UTOLSÓ PÉLDÁNYAIT IS MEGKAPTA A MAGYAR HONVÉDSÉG: A MINŐSÉGI ÁTADÁS-ÁTVÉTELRE SZÉKESFEHÉRVÁRON, AZ IKARUS TELEPHELYÉN KERÜLT SOR, A HIVATALOS ÁTADÁS HELYSZÍNE PEDIG AZ MH ANYAGELLÁTÓ RAKTÁRBÁZIS BUDAPESTI, ÚJSZÁSZ UTCAI OBJEKTUMA VOLT.

VOLVO

NYÚZÓPRÓBA

Az Aries-projekt keretében – a HM Currus Zrt., az Ikarus Járműtechnika Kft. és a Volvo Bus Corporation összefogásával – elkészült járművek megfeleltek az előírt követelményeknek a székesfehérvári műszaki átadáson. A legkülönfélébb próbáknak vetették alá a buszokat, hogy fény derüljön az esetleges hibákra. Ezek közül az egyik az úgynevezett esőztetés volt, melynek során hatalmas mennyiségű „esőt” zúdítottak a járműre, meg-

az MH Logisztikai Központ és a HM Currus Zrt. munkatársai közösen végezték el. Nem elhanyagolható az a tény sem, hogy az Ikarus Járműtechnika Kft. szerelőcsarnokában igen komoly fejlesztések történtek; ezek sorába tartozik például a már említett esőztető, amely hazai viszonylatban ritkaságnak számít.

Az MH Anyagellátó Raktárbazison megtartott átadáson Földi Zoltán, a HM Currus Zrt. kereskedelmi osztályának vezetője elmondta: már megkezdődött a következő negyven jármű gyártása is, így egy éven belül újabb buszok érkehetnek az alakulatokhoz.

A Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési program részeként a Magyar Honvédség számára készült Currus Aries–Volvók negyven személy vagy tizenkét sebesült szállítására alkalmasak, emellett törzsvezetési pontként is használhatók; a beépített sínrendszernek köszönhetően az egyes funkciók néhány óra alatt cserélhetők.

A belső tér kialakításánál fontos szempont volt, hogy a járművet a katonák ne csak belföldön, hanem például külföldi missziókban is kényelmesen használhassák. A busz 100 kilométer/órás sebességgel is képes haladni, ez pedig megköveteli, hogy minden üléshez hárompontos biztonsági öv tartozzon. Az első körben átvett Currus Aries–Volvók már megjárták a nyugat-balkáni missziót, s jól teljesítettek.

A járművek egyedisége komoly engedélyezési eljárást igényelt, egyben felkeltette a környező országok figyelmét is. Külföldi katonadiplomaták, továbbá a hazánk mellett Csehország, Lengyelország és Szlovákia alkotta visegrádi négyek tagállamai is érdeklődnek a konstrukció iránt.

vizsgálendő, hogy annak utastere beázik-e?

Kelemen Hunor, a HM Currus Zrt. projektmenedzsere elmondta: a minőségi átadás-átvétel keretében az autóbuszok teljes körű vizsgálaton estek át. Különös figyelmet fordítottak a menettulajdonságokra, a fékhatásra, az alvázra, a jármű fényezésére és az egyéb esztétikai tényezőkre. A projektmenedzser hozzátette: a munkát a HM Currus Zrt. minőségellenőrzési osztályának tagjai irányították. A részvénytársaság szakemberei egyébként a teljes gyártási folyamatot felügyelik, és az egyes fázisok során ellenőrzéseket hajtanak végre. A végleges átvételt

A H145M éleslövészete a Bakonyban

KÉPESSÉG- BEMUTATÓ

A HFORCE FEGYVERRENDSZER KÉPESSÉGEIT IS BEMUTATTA A MAGYAR HONVÉDSÉG LEENDŐ ÚJ FORGÓSZÁRNYASA, AZ AIRBUS HELICOPTERS H145M. A GYÁRTÓ NÉMET FELSÉGJELZÉssel REPÜLŐ PÉLDÁNYA AZ MH BAKONY HARCKIKÉPZŐ KÖZPONT TERÜLETÉN TARTOTT ÉLESLÖVÉSZETET.

Mint ismert, idén június végén jelentette be a Honvédelmi Minisztérium, hogy a Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési program keretében a honvédség eszközparkja hamarosan húsz új, Airbus Helicopters H145M típusú könnyű, többfeladatú forgószárnyassal bővül. Ez a helikopter már korábban is megfordult magyar gyakorlóterén: tavaly ősszel a gyártó HForce nevet viselő fegyverrendszerét tesztelték a segítségével a Veszprém melletti Hajmáskéren, most pedig egy nyilvános bemutató keretében a hazai és a nemzetközi sajtó is megismerkedhetett a gép képességeivel.

Az eseményen a H145M projekt menedzserei elmondták: nappali és

éjszakai éleslövészetekeket egyaránt tartottak a köröshegyi lőtérén annak érdekében, hogy a típus fegyverrendszere megkaphassa a szükséges kvalifikációkat. Hozzá tették: köszönettel tartoznak azért a segítségért, amelyet a Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség nyújtott feladataik végrehajtása során.

A modellt már számos állam rendszeresítette. Az első vásárló Németország volt, ahol a különleges erők tizenöt H145M-et használnak jelenleg is. A Thai Királyi Haditengerészetnél öt, a szerb légierőnél és rendőrségnél pedig összesen kilenc ilyen forgószárnyas szolgál, míg Luxemburg 2018. július 27-én rendelt kettőt, védelmi és biztonsági feladatok ellátására. A gyártó kép-

viselőitől azt is megtudtuk, hogy a magyar forgószárnyasok előállítására már folyamatban van; az első darabok várhatóan a jövő év második felében érkeznek meg.

Az MH Bakony Harckiképző Központ gyakorlóterén tartott bemutatóon az MH 2. vitéz Bertalan Árpád Különleges Rendeltetésű Dandár katonái is közreműködtek: a forgatókönyv szerint járműkonvojukat támadás érte. Összecsapás bontakozott ki, ennek során a katonák légi támogatást igényelve segítségül hívták a térségben tartózkodó H145M-et, amely előbb géppuska-, majd gépágyútűzzel, végül nem irányított rakéták bevetésével kényszerítette visszavonulásra az „ellenséget”.

Új mentőautók a honvédségnél

KORSZERŰ ÉLETMENTÉS

A MAGYAR HONVÉDSÉG EGYIK IGÁSLOVA A VOLKSWAGEN TRANSPORTER-CSALÁD NEGYEDIK GENERÁCIÓJA. A MINDEN ALAKULATNÁL, BÁZISON DOLGOZÓ „TÉNÉGYESEKBŐL” SEBESÜLT SZÁLLÍTÓ VÁLTOZAT IS KÉSZÜLT. A SOKAT FUTOTT JÁRMŰVEK EGY RÉSZÉHELYETT MOST HÉT, VADONATÚJ MERCEDES SPRINTER MENTŐAUTÓ ÁLLT HADRENDBE.

Még hozzá nem is akármilyenek: a finn Profile Vehicles Oy magyarországi fióktelepének kistarcsai üzeméből kifejezetten a Magyar Honvédség igényeinek megfelelően „összerakott” járművek gördültek ki – tudtuk meg László Endre Mártontól, a cég területi vezetőjétől, aki 29 éve aktívan mentőzik is. E járművek klasszikus mattzöld színűek, összkerék-hajtásúak, a kocsik elejére négy tonna teherbírású csörlőt szereltek, amelynek segítségével bárholnan kihúzható a 3500 kilogrammos mentő.

AZ ÉVEK ÉS A RUTIN

Nem véletlenül Kistarcsáról érkeztek a Mercedes Sprinter 316CDI 4×4 mentőautók: a 36 éves, a finn hadsereg beszállítójaként is ismert cég Magyarországon már komoly tapasztalatokra tett szert, hiszen 2012 óta az Országos Mentőszolgálat (OMSZ) gépjárműveit is ott építik; eddig összesen 637 darab B és C típusú, illetve koraszülöttek szállítására alkalmas gépkocsit adtak át. A hét katonai mentő betegterébe is (a szükséges kisebb változtatásokkal) az OMSZ-

nél jól bevált eszközök, berendezések kerültek. A hazai gyártás egyben a szervizelést is egyszerűsíti, hiszen egy-egy komolyabb javításhoz nem kell több száz kilométerre, külföldre küldeni az autókat.

A düsseldorfi Mercedes-gyárból érkező, hivatalos nevén bronzzöld színű kisteherautók teljesen üres belső térrel kerülnek Kistarcsára. Itt levágják a tetőrészt és elhelyezik a saját, integrált, magasztott tetőt. Megtörténik a karosszéria szükséges megerősítése, s kezdődhet a betegter beépítése – 900 alkatrész elhelyezésével. A teljes folyamat nyolc napot vesz igénybe.

A B típusú, vagyis alapellátásra szolgáló (de megfelelő felszerelés, illetve szakszemélyzet biztosításával C típusú, azaz eset- és rohamkocsiként is alkalmazható) autók használata természetesen sok mindenben eltér a civil változatoktól, ezért egyéb átalakításokra is szükség volt. Alapvető követelményként fogalmazódott meg az összkerék-meghajtás, amely sokkal jobb terepjáró képességet ad a gépkocsiknak. A tapasztalatok szerint

nagyon jól mozog a Sprinter a terepen is, megközelíti a legendás Unimog teherautók teljesítményét. Ennek hátránya viszont az aszfalton tapasztalható, nagyon kemény rugózás.

– A megfelelő kompromisszumhoz egy speciális, megerősített, holland gyártmányú légrugórendszer beépítése volt szükséges; ez arról gondoskodik, hogy a normál közúti forgalomban se a betegeket, se a mentést végző személyeket ne rázza össze a

jármű. Ugyanakkor ahol a homokos, sáros, vizes talajon a Mercedes G terepjárók vagy az UAZ-ok elmennek, ott elmegy majd a Sprinter is, főleg, ha megfelelő terepgumik kerülnek a járművekre. Amire figyelni kell, az a magas felépítmény miatti megváltozott dölési és borulási jellemzők. Mindenképp jó, ha a gépjárművet vezető katonák gyakorlás közben ismerkednek meg a gépkocsi jellemzőivel, az összkerék-hajtással, illetve a kapcsolható differenciálzárral, valamint a légrugó miatti, megnőtt kanyarstabilitással – jelezte a szakember.

SEREGNYI MEGOLDÁS

Érdekes eszköz a hátul elhelyezett billenőkapcsoló. Ezzel a hátsó tengely légrugója vezérelhető, így a terepen végzett mentéseknél a jármű hátulja lejjebb engedhető, hogy a hordágyakat könnyebben lehessen berakni.

– Szintén egyedi felszerelés a jármű belsejében elhelyezett zárható, fém fegyverszekrény. Ebben az ápolásra, ellátásra szoruló katona fegyverét lehet az előírásoknak megfelelően, szabályosan elzárni. A követelmények között szerepelt, hogy egyszerre két fekvőbeteg lehessen szállítani. A terepen jobban használható Spencer monoblokk hordágy mellett így a padlón egy tábori hordágy is rögzíthető. Megjegyzendő, hogy a kialakított oxigénvételezési rendszerrel egyszerre négy beteg (2-2 ülő és fekvő) lélegeztetése oldható meg, s mind a négyen kaphatnak infúziót is. Ez tömeges baleseteknél, lőtéri eseményeknél jelent nagy segítséget – jegyezte meg László Endre Márton.

A betegtér teljesen klimatizált, emellett Webasto állófűtéssel is rendelkezik, amely a motor működtetése nélkül is képes megfelelően felfűteni a gépkocsi belsejét. A megemelt tetőidomba integrált megkülönböztető jelzések is „terepállók”: eltérően az általánosan használt, a tetőre szerelt magas villogóktól, ezek nem akadnak bele a gallyakba, ágakba.

Ha már a fényekről van szó, érdemes visszatérni a tetőről az orr-részhez. A csörlőre két, nagy fényerejű lámpatest került. A skandináv országokba szállított mentőkről örökölt, külön kapcsolható, csak a normál reflektorral együtt alkalmazható, speciális LED-es reflektorok használata hazai közutakon nem is javasolt, elsősorban a közvilágítással nem rendelkező terep éjszakai megvilágítására alkalmas, arra viszont kiválóan, nagy látótávolságot nyújtva. Minden jármű rendelkezik egy mágnesfalas lámpával is, amely a külső és belső fémfelületekre felrakva bent és kint is pontszerű, extra fényforrásként használható a betegek ellátása, mentése vagy éppen a jármű javítása során.

A betegtérben számos 12 és 230 voltos kivezetést helyeztek el. Ez nem véletlen: nem csupán az Európai Unió előírásainak kell megfelelni, hanem az OMSZ-nél tapasztaltak is a sok elektromos dugalj beépítését indokolták. Így nem kell attól tartani, hogy a rengeteg műszer töltéséhez sakkozni kellene a csatlakozókkal. A beépített inverterrel menet közben is működnek a 230V-os „dugaszok”, tehát akár egy laptop vagy bármilyen speciális eszköz tölthető róluk.

– A jármű rendelkezik minden olyan felszereléssel, amivel egy modern, polgári mentőautó, csak ezeket kiegészítik a honvédségi felhasználás miatt szükséges „extrák” – foglalta össze László Endre Márton.

szítik a honvédségi felhasználás miatt szükséges „extrák” – foglalta össze László Endre Márton.

TESTRE SZABNI

A Sprintereket az alakulatok egészségügyi szolgálatai saját igényeiknek megfelelően könnyen testre szabhatják, köszönhetően a Profile által beépített speciális, műszertartó paneleknek. A 25 kilogramm teherbírású, akár 10G-s gyorsulást is kibíró, szabadon le- és felszerelhető elemeknek köszönhetően nincs szükség többé a mentőgépkocsik oldalfalának megfűtésére. A Profile megoldásánál az oldalfalon tárolni szánt eszközt csak fel kell rögzíteni a három, Domex-ből készült panelre, a gyári előírásoknak megfelelően. Így nem csupán a műszerpark átalakítása oldható meg egyszerűen és biztonságosan, de két Sprinter között is igen könnyen, négy

csavar oldásával „pakolhatók át” a panelek.

A gépjárművezetőket a magyar menürendszerű rádióba integrált iGo navigáció és tolatókamera segíti. Érdemes megjegyezni, hogy ugyanezt a navigációs szoftvert használják az OMSZ dolgozói, a vonulások közben szerzett tapasztalataik alapján ennek szavaztak bizalmat.

László Endre Márton reméli, hogy a Magyar Honvédségtől, illetve a járművet használó katonáktól is érkeznek majd felhasználói visszajelzések. Az esetleges hibákat a cég internetes weblapjának megfelelő oldalán jelezheti az alakulat. Ha megoldható, akkor egy mobil szervizegység látogatja meg a javításra szoruló Sprintert, de nagyobb baj esetén is csak Kistarcsára kell eljuttatni azt. A jármű mozgásképtelensége vagy baleset esetén a gyár végzi a műszaki mentést, s a karosszéria javításával együtt oldják meg a teljes helyreállítást.

A siker küszöbén?

A SZOMJOLTÓ PEGASUS

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK ELMÚLT KÉT ÉVTIZEDÉNEK AMÚGY IS ZILÁLT VÉDELMI BESZERZÉSEI KÖZÜL VÁLTOZATOS FORDULATAIVAL EGYÉRTELMŰEN KIEMELKEDIK A BOEING KC-46A PEGASUS TANKERGÉPEK ESETE.

A történet azzal indult, hogy az amerikai légierő a teljes légi utántöltő flotta lecserélését tűzte ki célul. A három lépcsőre (KC-X, KC-Y és KC-Z) osztott folyamat első elemeként a már-már matuzsálemi korú KC-135E Stratotankerek részleges cseréjére nyílt lehetőség. Legalábbis ezt remélték az 1990-es évek legvégén, amikor az egész programot elindították. Akkor még nem tudták, hogy milyen hosszú és rögzös út is vezet a legelső KC-46A hadrendbe állításához...

TÖBB NEKIFUTÁSBÓL

2002-ben az amerikai védelmi minisztérium és a légierő a Boeing-ot

választotta ki a fejlesztési és gyártási feladatokra, mondván, egyedül ez a cég rendelkezik a megfelelő képességekkel. A 2003-ban megkötött üzlet során a KC-767A látszott befutónak: hosszás politikai viták után 80 megvásárolt és 20 lízingelt példányra jelezte igényét a légierő, az Airbus által kínált KC-330-as helyett. A győztes a 767-200ER, míg az alulmaradt KC-330 az Airbus A330-200 utasszállító gépek átalakításaként repült.

2003 decemberében azonban felfüggesztették a beszerzést, ugyanis súlyos korrupciós vádak merültek fel a 20 milliárd dolláros vásárlás körül. A kivizsgálás eredménye több letöltendő börtönbüntetés kiszabása, illetve a program 2006 januári leállítása lett. A KC-767-es így csak Japán

(négy KC-767J) és Olaszország (négy KC-767A) légierőjében jelent meg.

A probléma azonban megmaradt: az Egyesült Államokat ért 2001. szeptember 11-i terrortámadást követő műveletekben a végletekig kiszigerelt KC-135 Stratotankereket és a DC-10-30CF teher/utasszállító gépek alapján épített KC-10 Extender stratégiai légi utántöltőket mihamarabb le kellett cserélni. 2009 szeptemberére a legöregebb, még Pratt & Whitney TF-33-PW-102 hajtóművekkel felszerelt KC-135E-eket kivonták, de a modern, turbofan hajtóművekkel átépített KC-135R-ek sem lettek fiatalabbak. 2007. január 30-ig megint a két óriás, az európai Airbus és az amerikai Boeing adta be ajánlatát a légierőnek, frissítve a felkínált, de alapjaiban azonos típusokat. Hosszas küzdelem és számos politikai, jogi csatározás után a kisebb, de a KC-135-ösök méretét sokkal jobban megközelítő, így jóval kevesebb logisztikai problémát okozó (a gépek állóhelyének mérete, s az ezek megnöveléséhez szükséges repülőtér-átépítések hiánya volt az egyik döntő

A KC-46-osnak mindenféle utántöltési móddal kompatibilisnek kell lennie.

szempont) 767-es nyert 2011. február 24-én. A Boeing előtt megnyílt az út a tervezett 179 példány legyártása előtt, amely több mint 43 milliárd dollárt jelent majd a cégnek.

AZ ALAPOKTÓL

A típus maga egy egészen érdekes hibrid lett. A repülőgép hivatalosan egy vadonatúj, a program során kifejlesztett polgári teherszállító változat, a 767-2C átépítése. A gép a 767-200-as változat rövidebb, a teherszállítási feladatnak megfelelően megerősített és bal oldalon nagyméretű ajtóval készült törzsét kapta meg, amelyre a 767-300ER nagyobb és tovább erősített szárnyai, illetve a 767-400ER vízszintes vezérsíkja került fel. A pilótafülke még egy generációt lépett tovább: a vadonatúj 787-800-as utasszállító színes, nagyméretű LCD-kijelzőkre alapozott műszerfalát és berendezéseit integrálták a „veterán” 767-es orrába. Ez nem véletlen: egy katonai vagy polgári repülőgép modernizálásánál általában az avionikai rendszerekhez kell komolyabban és gyakrabban „hozzányúlni” és nem például a törzsszerkezethez. Szintén örökség a gép egyik legfontosabb eleme, a merev légi utántöltő cső: ez a KC-10-esről érkezik, persze továbbfejlesztett változatban. Ennek

megfelelően ma már a tanker és a légi utántöltésre váró gép összekapcsolódását segítő boom operátor munkáját komoly 3D-s kamerarendszer képe támogatja.

A szárnyak alá két Pratt & Whitney 4062 típusú, nagy kétáramúságú és tolóerejű, de mérsékelt fogyasztású hajtómű került; ezek várhatóan még sokáig megfelelő alkatrészellátottsággal rendelkeznek majd (ellentétben az ősoleg, még több típuson is alkalmazott TF-33-asokkal). A gép teherszállítási feladatoknál közel 30 tonnát képes a fedélzetére venni, akár 18 darab 463L szabvány raklapra szerelve. Ha utasokat kell vinnie, 114 katonai vagy civil számára elegendő, turista osztályú szék fér el. Sebesültszállítási bevetéseken hordágyakkal 24

fekvőbeteget, illetve 34 ülni képes személyt tud kimenekíteni.

A KC-46-os elsődleges munkája persze a többi repülőgép üzemanyag-gal történő légi ellátása lesz. Ehhez a már említett, a törzs hátsó része alatt elhelyezett, távirányítású merev légi utántöltő cső mellett egy-egy, a két szárny alján található, Cobham RP-910E-75 WARP hajlékony csöves konténer is segítséget nyújt. Utóbbira egyrészt az amerikai haditengerészet és tengerészgyalogság gépeinek „itatása” miatt van szükség, másrészt számos NATO-tagállam és több, az Egyesült Államokkal szövetséges ország légereje használja még ezt a rendszert. Márpedig a következő évtizedek légi benzinkútjaként a Pegasusnak mindenféle utántöltési móddal kompatibilisnek kell lennie.

A Pegasust különböző polgári utas- és teherszállító gépek elemeit felhasználva szerelték össze.

Csúcstechnika a pilótafülkében is.

A sorozatgyártás már elkezdődött.

KICSIT DRÁGÁBB

Az amerikai adófizetők pénzének védelme érdekében olyan szerződés született, amely szerint az esetleges költség-túllépések a Boeing céget terhelik. Magyarán: a vállalatnak

abból az összegből kell megoldania a fejlesztést, a teszteléseket, majd a sorozatgyártást, amiben a vevővel megegyeztek. Természetesen szinte lehetetlen, hogy egy ennyire összetett programnál ne legyen csúszás; ez esetben is így történt. Az első teszt-

repülésre még 2014. december 28-án került sor, amikor az EMD-1 jelű tesztgép hagyta el a Boeing Paine Field melletti repülőtérének betonját. Igaz, ekkor még csak az „alapgép”, vagyis a szabvány szürkére festett 767-2C repült. A legelső tankergép

A két gép összekapcsolódását a KC-46-os esetében is ember irányítja.

A továbbfejlesztett „benzinkút”.

Erre is képesek: tanker tölt tankert.

A közvetlen előd, a KC-767A.

felszállására 2015. szeptember 24-ig, míg az első légi utántöltésre 2016. január 24-ig kellett várni. Idén áprilisban pedig elkészült és felszállt a negyedik, egyben utolsó tesztgép is.

Azt már ekkor látni lehetett, hogy az eredeti szerződésben szereplő,

2017 augusztusára leszállítandó, 18 hadra fogható KC-46-os nem készül el. A többszöri határidő-módosítás után úgy tűnik, leghamarabb 2018 végén veheti át az első, sorozatgyártott gépet az amerikai légierő, így az ez év októberére ígért 18 gép és

sikerült kifejleszteni a következő generációs tankertípust, méghozzá úgy, hogy garantált piaca van – az Egyesült Államok légierője. Másodszor távol tartották a világ darabszámban, értékben és presztízsből is magasan legfontosabb tankerpiacától az európai riválist és annak gépét. Harmadrészt a cég okkal és joggal számíthat arra, hogy a következő tenderen akár a továbbfejlesztett (így távolról irányított felderítő- és támadógépek automatikus utántöltésére is alkalmazható) KC-46A-val komoly esélyekkel indulhat. A KC-Z projektről még csak

9 légi utántöltő cső csak 2019 tavaszának végére kerülhet a birtokukba. A csúszás sokba kerül a Boeing részvényeseinek: legalább 2,9 milliárd dolláros számlát kell a cégnek állnia a Pegasus-programmal kapcsolatban. Talán nehéz elhinni, de még így is megéri a védelmi- és légiipari óriásnak az üzlet. Egyrészt

korai, kifejezetten elméleti viták folynak: az már valószínű, hogy e fázisban már egy olyan típust keresnek majd, amely „lopakodó”, s megfelelő önvédelmi rendszerekkel alkalmas az ellenséges területek feletti utántöltésre is. Itt azonban az öreg 767-esnek már semmi keresnivalója nem lesz.

Takács Vivien ❖ Fotó: R. B. archívuma

Remek magyar eredmények

HELYTÁLLTAK

A MAGYAR HONVÉDSÉG NÉGY VERSENYZŐJE A ZORD IDŐJÁRÁS ELLENÉRE IS NAGYSZERŰ EREDMÉNYEKET ÉRT EL A SVÉDORSZÁGBAN MEGRENDEZETT 20. TRIATLON KATONAI VILÁGBAJNOKSÁGON.

A közelmúltban rendezték meg a svédországi Lidköpingben a triatlon katonai világbajnokságot, amelyen hazánk négy fővel (Polonyiné dr. Svéd Krisztina Amelita őrnagy, Róth Balázs százados, Gajó Péter törzsszászlós, Tóth Tamás Bence törzsőrmester) képviseltette magát. A Nemzetközi Katonai Sporttanács (Conseil International du Sport Militaire – CISM) által szervezett versenyen történekről Róth Balázs századossal, a csapat egyik tagjával beszélgettünk. Az MH 25. Klapka György Lövészdandár katonája elmondta: a viadalon huszonnégy ország közel kétszáz katonasportolója vett részt. Őket a várostól harminc kilométerre lévő Sätenäs-i légbázison szállásolták el, amely egyben a világbajnokság nyitó és

záró ceremóniájának is otthont adott; az utóbbi keretében még egy látványos Gripen-légibemutatót is tartottak a házigazdák.

– A Svédországra jellemző időjárási körülmények fogadtak minket: eső és 11–12 Celsius-fok. Az 1500 méter úszást a városon keresztülhaladó folyóban teljesítettük. A víz hőmérséklete a levegőéhez képest csak pár fokkal volt magasabb. Ezután következett a 40 kilométer kerékpározás. A távot szintén Lidköpingben tettük meg: egy öt kilométeres körpályát kellett nyolcszor abszolválni. A 10 kilométeres futás helyszínéül pedig a folyópart szolgált – részletezte a százados. Nem volt könnyű dolguk a versenyzőknek, hiszen a hidegben a kezeik elgémberedtek (ez például az egyes számok közti átöltözést ne-

hezítette meg), míg az eső miatt az amúgy is sok körforgalommal teleteremtelt technikás kerékpárpálya rendkívül csúszóssá vált.

Róth Balázs elmondta: a csapat mind a négy tagja gyerekkora óta triatlonozik, tehát sajátjuknak tekintik ezt a sportágat.

– A triatlon összetettsége abból fakad, hogy nem egy, hanem egyszerre három sportágban kell jól teljesíteni, s mivel a verseny folyamatosan zajlik, elengedhetetlen a gyors depózás, vagyis az egyes versenyszámok közötti sebes átállás, váltás – magyarázta a százados.

A világbajnokságon két kategóriában (elit, szenior) rendeztek futamokat: elitben a nőknél a harmincöt, a férfiaknál a negyven év alatti korosztály tagjai mérték össze képes-

ségeiket, míg szeniorban az előbb felsoroltaknál idősebb sportolók versenyeztek. A magyar csapat a zord időjárás ellenére is remekül helytállt. Közel két óra alatt sikerült mind a négyüknek teljesíteni a viadalt, az eredmények pedig magukért beszélnek: Polonyiné dr. Svéd Krisztina Amelita őrnagy (MH Egészségügyi Központ) szenior kategóriában harmadik lett, míg a férfiaknál – szintén a szeniorok mezőnyében – Róth Balázs százados a nyolcadik, Gajó Péter törzssászlós (MH 25. Klapka György Lövészdandár) a huszadik helyen zárt. Elit kategóriában Tóth Tamás Bence törzsrőrmester, riói olimpikon, a Magyar Honvédség Sportszászádnak katonája pedig hetedikként ért

célba. A legjobb eredmény a magyar szenior mix csapat nevéhez fűződik: a Polonyiné dr. Svéd Krisztina Amelita őrnagy, Róth Balázs százados, Gajó Péter törzssászlós összetételű együttes a dobogó második fokára léphetett fel.

HÁTORSZÁG

Katonásan teljesítve

BALATONI ÚSZÓ ERŐD

KÖZEL KÉTSZÁZÖTVENEN TELJESÍTETTÉK
A HAGYOMÁNYOS ÚSZÓ ERŐD RÉSZEKÉNT
A XVII. BALATON-ÁTÚSZÁST RÉVFÜLÖP
ÉS BALATONBOGLÁR KÖZÖTT.

Dr. Böröndi Gábor vezérőrnagy

Harmadjára már az időjárás is a szebbik arcát mutatta – azaz kétszeri halasztás után végre meg lehetett rendezni az 5,2 kilométeres Balaton-átúszást. Az Úszó Erődöt ezúttal dr. Böröndi Gábor vezérőrnagy, a Honvéd Vezérkar főnökének koordinációs helyettese vezette, aki rövid köszöntőbeszédében hangsúlyozta: nagyon fontos, hogy a haderő az ilyen rendezvényeken is megjelenjen, kicsit talán kötetlenebb formában, mint megszokhatták, de mindenképpen katonásan teljesítve a távot.

Az Úszó Erődben felfedezhettük az MH 24. Bornemissza Gergely Felde-
rítőezred búvárjait, akik az enyhén hullámzó és kissé hideg víz ellenére is kötelékben érték partot. A honvédelmi szakági képzésben részt vevő középiskolák diákjainak egy csoport-

ja pedig első alkalommal ölthette magára a honvédségi úszósapkát.

A Magyar Honvédség a közel nyolcezer érdeklődőt megmozgató rendezvényen természetesen nemcsak katonákkal, hanem technikai eszközökkel, toborzóponttal és katonazenével is képviseltette magát. Ebben az MH 64. Boconádi Szabó József Logisztikai Ezred járt az élen, kiegészülve az MH Kaposvár Helyőrségi Zenekarral.

Számos sportoló és ismert személyiség között szintén átúszta – immár negyedik alkalommal – a Balatont Gergely István, a Budapesti Honvéd Sportegyesület (a Honvédelmi Sportszövetség egyik alapító szervezete) elnöke is. Nem melleleg, a Honvédelmi Sportszövetség is külön sátorral és szimulátorokkal várta a déli partra érkezőket.

Két évszázad története

ŐFELSÉGE HADIHAJÓI

2018. SZEPTEMBER 23-IG TEKINTHETŐ MEG A HM HADTÖRTÉNETI INTÉZET ÉS MÚZEUM (HM HIM) LEGÚJABB IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSA, AZ „ŐFELSÉGE HADIHAJÓJA, AZ SMS SZENT ISTVÁN – 100 ÉVES HADISÍR AZ ADRIAI-TENGER MÉLYÉN”, AMELY NEMCSAK A MAGYAR ÉPÍTÉSŰ CSATAHAJÓ TRAGIKUS SORSÁVAL ISMERTETI MEG A LÁTOGATÓKAT, HANEM BEPILLANTÁST ENGED AZ OSZTRÁK CSÁSZÁRI, MAJD MONARCHIABELI HADIHAJÓZÁS TÖRTÉNETÉBE IS.

Haditengerészeti sapkaszalagok a Monarchia idejéből.

A lissai csata kulcsmozzanata:
az ERZHERZOG FERDINAND MAX dőfőorrával
elsüllyeszti a RE D'ITALIA páncélos fregattot.

Az apró szigetnél aratott győzelemmel
az osztrák haditengerészet egy csapásra eltüntette
az olaszok erőfölényét az Adriai-tengeren.

Osztrák–magyar 1828/73M tengerész aliszi kard.

Atárlat az időszak kiállításában, azaz a földszinti hosszú folyosó egy szakaszán, illetve az abból nyíló, háromszögletű nagy teremben kapott helyet. A vitrinekben és tárlókban elhelyezett megannyi relikvia, műtárgy, illetve kordokumentum segítségével mintegy két évszázad fontosabb eseményeit ismerhetjük meg.

– 1918. június 10-én süllyedt el az SMS SZENT ISTVÁN, az Osztrák–Magyar Monarchia legmodernebb csatahajóit magában foglaló Tegetthoff-osztály negyedik, utolsóként elkészült egysége. Az idén volt a szerencsétlenség 100. évfordulója, s ezen apropóból jött létre ez a kiállítás – mondja Gondos László történész, a tárlat rendezője.

Az érdemi munka idén januárban, a műtárgyak összeválogatásával vette kezdetét. Mint minden ilyen esetben, ezúttal is a HM HIM különböző gyűjteményeinek vezetőihez érkezett a kérdés: a kiállítás témájához kapcsolódva milyen műtárgyakat, korabeli dokumentumokat tudnak a tárlat rendezőjének rendelkezésére bocsátani?

– A gyűjteményvezetőktől meglepően sok minden érkezett. A SZENT ISTVÁN csatahajóhoz konkrétan

kapcsolódó relikvia, dokumentum mindazonáltal kevés van a birtokunkban. Nyilván ez abból is fakad, hogy a csatahajó már rögtön az első „éles” bevetésén hullámsírba merült, míg a későbbi roncsutatók során felszínre hozott tárgyak a horvát állam tulajdonát képezik. Ezek egyébként a pulai múzeumban tekinthetők meg, s mivel ők is készültek a hadihajó elsüllyesztésének centenáriuma, nem tudunk volna tőlük műtárgyakat kölcsönözni a saját kiállításunk számára. Ebből adódóan is döntöttünk úgy, hogy nem kifejezetten csak a SZENT ISTVÁN történetét tárjuk az érdeklődők elé, hanem bemutatjuk az Osztrák–Magyar Monarchia, illetve az azt megelőző időszak, a Habsburg Birodalom haditengerészetét is, egészen a kezdetektől, vagyis 1786-tól fogva. Ez egyben azt jelentette, hogy most a folyami flottillát kissé háttérbe szorítottuk, holott ez némileg ismertebb a magyar közönség számára, valószínűleg a Parlament épülete előtt megtekinthető LAJTA monitor miatt is – jegyzi meg a történész.

A kiállítás legnagyobb része természetesen a Monarchia haditengerészetének első világháborús szerepvállalásával foglalkozik, s a tárlatot e tekintetben bátran nevezhetjük hi-

ánypótlónak, hiszen a több mint négy éven át tartó küzdelem egy kevésbé ismert szegmensét mutatja be.

– A flotta tevékenysége háttérbe szorult, főként azért, mert az első világháború döntő eseményei egyértelműen a szárazföldön zajlottak. Pedig az Adriai-tengeren állomásozó osztrák–magyar haditengerészeti egységek vitathatatlanul fontos szerepet töltek be a harcokban, például mindvégig megakadályozták, hogy a Balkánnak azon a részén partra szálljanak az antanterők. Mindazonáltal a háború egésze alatt csak néhány számottevő hadműveletben vettek részt, a legnagyobb, legmodernebb egységek, vagyis a Tegetthoff-osztály csatahajói pedig alig-alig mozdultak ki a kikötőkből „éles” bevetésre. Az összecsapásokban így többnyire a torpedónaszádok, a rombolók, illetve a cirkálók játszották a főszerepet – mutat rá Gondos László.

Visszatérve a tárlatra: a koncepció tehát az volt, hogy a SZENT ISTVÁN csatahajó elsüllyedésének évfordulójához kapcsolódva bemutassák a Habsburg Birodalom és az Osztrák–Magyar Monarchia haditengerészetét, így ennek megfelelően az 1780-as években vették fel a történet fonalát a kiállítás megálmodói.

Az osztrák–magyar haditengerészetnél is rendszeresített 1888/90M, 8 milliméteres Mannlicher ismétlőpuska.

Gustav Heinrich Ritter von Nauta sorhajókapitány parancsnoki zászlója.

– Az állandó osztrák haditengerészet – több sikertelen próbálkozás után – 1786-ban jött létre Triesztben, majd a Franciaország nyugat-európai hódításait elismerő campoformiói békét (1797) követően a Habsburg Birodalomhoz került Velencébe tették át a székhelyét. A központ onnan

aztán 1850-ben költözött Polába (mai nevén: Pula), s az olasz vezényleti nyelvet is akkor váltotta fel a német. A kiállítás e korszak bemutatásával kezdődik. A kezdeti időkből mindazonáltal viszonylag kevés tárgyi emlék áll a rendelkezésünkre: a két legkorábbi relikvia a trieszti haditengerészeti akadémia elődjének megalapításáról kiadott uralkodói rendelkezvény, illetve az 1810-es években megjelent haditengerészeti oktatókönyv. Ezek mellett a korszakot a tájékozódás és a navigáció eszközei (távcső, sextáns), illetve olyan korabeli kézfegyverek reprezentálják, amelyeket a flotta is használt. Utóbbiak sorába tartozik számos szablya vagy a torkolatnál tölsérszerűen kiszélesedő csövévről könnyen felismerhető puska-fajta, a tromblon – sorolja a szakember.

Az időszak kiemelkedő eseménye az 1866. július 20-án megvívott lissai csata volt. Ennek során a Wilhelm von Tegetthoff ellentengernagy által vezetett osztrák hajóhad vereséget mért a közel kétszeres túlerőben lévő, modernebb egységekből álló olasz flottára, amely ezzel egycsapásra elvesztette az Adriai-tengeren addig meglévő erőfölényét.

Persze a világ más vizein is megjelentek az osztrák hadihajók, 1857–1859 között például a NOVARA

fregatt vitorlázta körbe a Földet. A békeévekben a flotta fontos feladata volt ugyanis, hogy nagy tengeri utakat téve mutassa meg a világnak a vörös–ezüst–vörös hadilobogót, ezzel is jelezve: a birodalom kereskedelmi hajóit és állampolgárait bárhol képes megvédeni. Az utak egy része tudományos célokat is szolgált. Ezek sorába tartozott például az a híres északi-sarkvidéki expedíció, amelynek során a speciálisan erre a feladatra épített SMS ADMIRAL TEGETHOFF nevű szkúner legénysége felfedezte a Ferenc József-földet. Az 1872–1874 között lebonyolított vállalkozásnak egyetlen magyar tagja volt dr. Kepes Gyula hajóorvos személyében, de a támogatók között a Zichy, az Esterházy vagy a Széchenyi család, továbbá számos hazai bank nevével is találkozhatunk.

Az 1880-as évekre aztán ismét nyomasztó fölénybe kerültek az olaszok az Adriai-tengeren, így elengedhetetlené vált az 1889-től császári és királyi haditengerészetnek nevezett flotta korszerűsítése. Intenzív fejlesztés vette kezdetét, amely az 1900-as évek elején tovább fokozódott. 1907-ben meg-

HADTÖRTÉNESZ SÖREST

A SZENT ISTVÁN története, a hajóroncs feltárása, illetve a centenáriumi expedíció lesz a témája a következő HadTörténeti Sörestnek, amelyre 2018. szeptember 20-án 19.00 órától kerül sor a HM HadTörténeti Intézet és Múzeum Márványtermében. A szakmai előadások mellett értékes nyereményekért folytatott játék, valamint a Budapest Klisé Bár által szolgáltatott kézműves sörkülönlegességek, ízletes harapnivalók széles választéka várja az érdeklődőket.

kezdődött a vegyes nehéztüzérségű (10, 24 és 30,5 centiméter űrméretű lövegekkel is felszerelt) Radetzky-, 1910-ben pedig az akkori kor legmodernebb, dreadnought-típusú csatahajóit tömörítő Tegetthoff-osztály egységeinek építése; ez utóbbiakból összesen négy készült – köztük a tragikus sorsú SMS SZENT ISTVÁN – és 1912–1915 között álltak hadrendbe. Alapjukat az 1906-ban rendszeresített, tíz darab 30,5 centiméter űrméretű nehézlöveggel felfegyverzett brit HMS DREADNOUGHT adta, amely forradalmi változást hozott a 19–20. század fordulóján mind nagyobb méreteket öltő flottaépítési versenybe, hiszen minden paraméterében messze

A hajómakettek segítségével jól érzékeltethető az a fejlődés, amelyen a haditengerészet 1786 és 1918 között átment.

felülmúlta az akkor hadrendben tartott legmodernebb csatahajókat.

1900 és 1913 között a Monarchia haditengerészetének költségvetése az ötszörösére növekedett, s a flotta a modern csatahajók terén tulajdonképpen nem maradt el az olaszok mögött, ellenben az egyre fontosabb szerephez jutó rombolók tekintetében a nagy rivális kétszeres fölényben volt a dualista állammal szemben.

– Ebből az időszakból már rengeteg dokumentum állt rendelkezésre, például litográfiák, amelyek segítségével bemutathatjuk a haditengerészeti egyenruhák változásait. Emellett sapkaszalagok, képeslapok, kitüntetések és emlékérmek – például az, amit az északi-sarkvidéki expedíció tiszteletére adtak ki – is kerültek a tárlókba. Mint korábban említettem, a SZENT ISTVÁN csatahajóhoz közvetlenül kapcsolódó műtárgyunk nagyon kevés van, viszont az a néhány darab annál figyelemreméltóbb. Elsőként Charles Masjon sorhajókapitány relikviáira hívom fel a figyelmet. A grazi születésű, de angol felmenőkkel rendelkező tiszt az első csatahajóosztály törzsfőnökeként tartózkodott a SZENT ISTVÁN fedélzetén a végzetes napon, 1918. június 10-én, és az utolsó között hagyta el a megtorpedózott úszóegységet. A kiállításon fregattkapitányi egyenruhája tekinthető meg, amelyet a szombathelyi Smidt Múzeumtól kaptuk kölcsön. A SZENT ISTVÁN építését a fiumei Ganz–Danubius hajógyárban másodmagával felügyelő Ferdinánd Lajos hajóépítő mérnök

zésre, például litográfiák, amelyek segítségével bemutathatjuk a haditengerészeti egyenruhák változásait. Emellett sapkaszalagok, képeslapok, kitüntetések és emlékérmek – például az, amit az északi-sarkvidéki expedíció tiszteletére adtak ki – is kerültek a tárlókba. Mint korábban említettem, a SZENT ISTVÁN csatahajóhoz közvetlenül kapcsolódó műtárgyunk nagyon kevés van, viszont az a néhány darab annál figyelemreméltóbb. Elsőként Charles Masjon sorhajókapitány relikviáira hívom fel a figyelmet. A grazi születésű, de angol felmenőkkel rendelkező tiszt az első csatahajóosztály törzsfőnökeként tartózkodott a SZENT ISTVÁN fedélzetén a végzetes napon, 1918. június 10-én, és az utolsó között hagyta el a megtorpedózott úszóegységet. A kiállításon fregattkapitányi egyenruhája tekinthető meg, amelyet a szombathelyi Smidt Múzeumtól kaptuk kölcsön. A SZENT ISTVÁN építését a fiumei Ganz–Danubius hajógyárban másodmagával felügyelő Ferdinánd Lajos hajóépítő mérnök

A flotta idősebb úszóegységei iskolahajóként folytatták a pályafutásukat, akárcsak az SMS POLA.

**Charles Masjon
fregattkapitányi
egyenruhája.**

**A kiállítás legnagyobb méretű relikviája,
a német gyártású, 50 centiméter űrméretű
torpedó.**

váll-lapjai, illetve a vízrebocsátáskor, 1914. január 17-én viselt karszalagja szintén helyet kapott a tárlatban. A Tegetthoff-osztály egységeinek eredeti tervrajzai közül sajnos egyetlen példány sincs a birtokunkban, másolatokat ugyanakkor sikerült szerezniünk a bécsi Kriegsarchiv gyűjteményéből, s ezeket most közszemlére is tettük – ad tájékoztatást a történéshöz.

A Monarchia haditengerészetének ezen korszakát bemutató szekciót színesíti még tiszti, tüzér altiszti és valódi kuriózumként repülő altiszti egyenruha is. Az utóbbi természetesen korántsem véletlenül került a tárlatba, a flottának ugyanis saját repülőereje is volt (Seefliegerkorps). Repülőcsónakokat, hidroplánokat alkalmaztak, az első példányokat 1911-ben szereztek be, hogy aztán azokat a háborúban felderítésre, az ellenséges hajók, kikötők elleni támadásokra használják, emellett segítségükkel oltalmazták a saját erőket és a partközeli területeket is.

– A számtalan, többségében a TIT Hajózástörténeti, Modellező és Hagyományörző Egyesület tagjai által rendelkezésünkre bocsátott hajómakett ugyancsak üde színfoltja a kiállításnak, hiszen ezekkel jól érzékeltethető az a fejlődés, amelyen a haditengerészet 1786 és 1918 között átment. A tárlatban látható darabok közül mindenképpen megemlítendő a teljesen faépítésű

**A Monarchia
haditengerészetének
ékkövei a Tegetthoff-osztály
csatahajói voltak.**

FLORE vitorlás fregatt (ezt egyébként Franciaországból kaptuk meg ajándékként, s nem sokkal a megnyitó előtt érkezett meg hozzánk), a papírból készült SMS CUSTOZA, továbbá Gigler László SZENT ISTVÁN-makettje. Ez utóbbi immáron közel tíz éve épül, de nincs teljesen kész, 1–1,5 év munka még mindig vár az alkotóra. Kiállításunk további érdekességei a 3D nyomtatással készült lövegmakettek, olyan fegyverek kicsinyített másai, amelyeket különböző korszakokban alkalmaztak hadihajókon – tudjuk meg Gondos Lászlótól.

A flottánál is rendszeresített 1888/90M Mannlicher ismétlőpuskából szintén került egy példány a kiállítási tárgyak sorába, amelyek között központi helyet kapott Gustav Heinrich Ritter von Nauta sorhajókapitány parancsnoki lobogója.

– Látható, hogy ebből hiányzik egy darab, amire egy korabeli szokás ad magyarázatot. Az első világháborút vesztésként befejező Monarchiának át kellett adnia az antanterők részére a hadihajóit is. Ezt megelőzően levonták a zászló-

kat, majd feldarabolták és emlékként szétosztották azokat egymás között a legénységek tagjai; szerencsére ez a lobogó viszonylag épen megúsza, csak egy kis része hiányzik. A kiállítás legnagyobb méretű relikviája mindazonáltal nem ez, hanem egy német gyártású, 50 centiméter űrméretű torpedó, amely korábban hosszú éveken keresztül a múzeum folyosóin volt látható – két darabban. Most azonban összeszereltük, sőt a gyújtószerkezetet is rekonstruáltuk; ez utóbbi két munkatársunk, Kulybus József és Hatala András munkáját dicséri – avat be a részletekbe a történész.

A folyosón a flotta 1786-tól 1914-ig íródo története ismerhető meg, míg a háromosztatú terem első két része a Nagy Háború eseményeivel, az utolsó szekció pedig a roncsukatással, a víz alatti régészettel foglalkozik; a bűvárfel-szereléseket a SZENT ISTVÁN maradványaihoz rendszeresen lemerülő Czákó László, illetve a szentesi műszaki ezred bocsátotta a múzeum rendelkezésére.

A német hadsereg fekete napja

VISSZAKÉZBŐL

1918. AUGUSZTUS 8-ÁN A BRIT 4. HADSEREG MEGLEPETÉSSZERŰ TÁMADÁST INDÍTOTT A NÉMET ÁLLÁSOK ELLEN A FRANCIAORSZÁGI AMIENS VÁROSÁNÁL, S 24 ÓRA LEFORGÁSA ALATT AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚBAN ADDIG RITKÁN LÁTOTT MÉRETŰ ELŐREHALADÁST ÉRT EL. E CSAPÁSSAL VETTE KEZDETÉT AZ AKKOR IMMÁR ÖTÖDIK ESZTENDEJÉBEN JÁRÓ KÜZDELEM UTOLSÓ SZÁZ NAPJA.

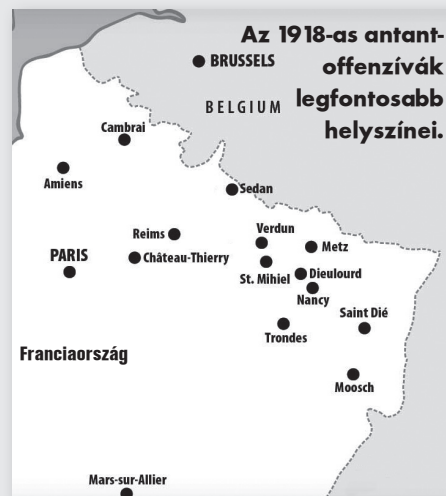

A német katonai vezetés az őszi tartalék bevetésével, illetve az Oroszországgal kötött béke eredményeként keleten felszabadult csapatokkal 1918 tavaszán döntő csapást akart mérni a franciákra és a britekre a nyugati hadszíntéren, mielőtt a kontinensre nagy számban érkező amerikaiak gyökeresen megváltoztatnák az európai erőviszonyokat. A császári haderő március 21. és július 15. között öt nagyobb támadást indított, amelyek az első világháború kezdeti időszakától kezdve nem látott területi nyereséget hoztak számára, ám még e nagy veszteségekkel járó hadműveletekkel sem sikerült megvalósítani a legfőbb célt, a brit és a francia seregek megsemmisítését. A németek gyakorlatilag felélték tartalékaikat, miközben a harcra érkező amerikai

alakulatoknak köszönhetően az antant számbeli fölénye folyamatosan nőtt.

A „marne-i zsák” reimsi oldalának felszámolása, illetve Reims elfoglalása érdekében 1918. július 15-én megkezdett ötödik támadás már az elejétől fogva erős ellenállásba ütközött. Ebből a német haderőt Paul von Hindenburggal közösen irányító Erich Ludendorff tábornok azt a – valójában téves – következtetést vonta le, hogy elérte a stratégiai célt, vagyis sikerült a frontvonal északabbra fekvő területeiről, a Somme folyótól, illetve Flandriából Reims térségébe csalni a francia tartalékokat, s ezzel elhárult minden akadály a brit erők megtörését célzó újabb flandriai offenzíva előtt.

A német hadvezérnek azonban keversereset kellett csalódnia. 1918. július 18-án a Marne folyónál ugyanis

az antant – francia vezetéssel – ellentámadást indított, amely gyors sikert hozott. Ferdinand Foch, a Franciaországban harcoló valamennyi szövetséges haderő főparancsnoka ki-tűnően készítette elő az offenzívát, a diadalban nagy része volt a különböző fegyvernemek közti gördülékeny együttműködésnek. A rövid tűzéri előkészítés után a gyalogság

Az ausztrál katonák döntő szerepet játszottak az amiens-i győzelemben.

nyomban megindult, védelmükről tankok és repülők gondoskodtak. A rohamozó csapatok szinte azonnal 4–5 kilométer mélységben – egyes helyeken még ennél is komolyabb mértékben – törtek be az ellenséges állásokba. A csata német visszavonulással végződött; Ludendorff katonái augusztus 6-ig az Aisne és a Vesle folyók vonala mögé hátráltak. Ezzel a francia, brit, amerikai és olasz erők alkotta szövetségesek felszámolták a „marne-i zsákot”, azaz visszafoglalták a tavaszi harmadik német offenzíva

Az antant tüzérsége soha nem látott hatékonysággal pusztította a német állásokat.

va során elvesztett területeket. A győzelem jelentősége mindazonáltal nem a területnyereségben nyilvánult meg, hanem abban, hogy a kezdeményezés e sikerrel az antant kezébe került. A csata egyéb szempontból is figyelemre méltó volt: a háború során ugyanis ekkor vettek részt első alkalommal nagyobb létszámban amerikai egységek, egészen pontosan nyolc hadosztály, két önálló hadtestre osztva.

REVANS SOMME-ÉRT

Az offenzíva megtervezéséért és sikeres végrehajtásáért augusztus 6-án a főparancsnok, a francia Ferdinand Foch tábornok marsallbotot kapott. Az antant stratégiai ekkor már javában készítették elő a következő hadműveletet, amely a Párizstól 120 kilométerre, északra fekvő, Somme-parti Amiens térségének visszafoglalását tűzte célul; ott akartak tehát támadni, ahol a Franciaországba betört német erők a legnyugatabbra jutottak. A feladat a Henry Rawlinson tábornok vezette 4. brit hadseregére várt, amely ezzel kiváló lehetőséghez jutott, hogy revansot vegyen a két évvel korábban megívott somme-i csata kudarcáért.

A gondos, egyben a legnagyobb titoktartás leple alatt történt előkészületeknek köszönhetően az 1918. augusztus 8-án kezdődött támadás váratlanul érte a 14 hadosztállal védekező, Georg von der Marwitz tábornok irányítása alatt álló németeket. Amiens városától keletre, a Somme és az Avre folyók között, 20 kilométer szélességben az antant

Henry Rawlinson tábornok

egyetlen gyors csapással áttörte a német frontot. A főerőt a 4. brit hadsereg 19 hadosztálya (tíz brit, öt ausztrál és négy kanadai) képezte, mellettük 580 tank, 2000 ágyú, illetve 800 repülő is részt vett az offenzívában. Hajnalban hatalmas, de rövid ideig tartó

ágyúzás vezette be a hadműveletet, majd megindult a gyalogság rohama, amelyet repülőgépek és tankok támogattak. Rawlinson tökéletesen hangolta össze a különböző fegyvernemek támadását, ezt bizonyítja az is, hogy csapatai egyetlen nap leforgása alatt átlagosan 11 kilométerrel nyomták vissza az ellenséget – a legtöbbet, 13 kilométert, a kanadaiak haladtak előre –, ami szinte példa nélküli az első világháború történetében. Ludendorff tehát okkal nevezte később 1918. augusztus 8-át a császári hadsereg „fekete napjának”. Az antant által rövid idő alatt dűlőre vitt hadművelet során a németek 75 000

A „fekete napon” megdöbbentően nagy számú német katona esett hadifogságba.

katonát és 400 ágyút vesztek, e számok ismeretében pedig a tábornok kijelentése végképp nem nevezhető túlzásnak.

Az amiens-i sikert követő hetekben Arras és Soissons között a többi antant-hadsereg is előre lendült, és a tavaszi első német támadás során elvesztett minden területet visszafog-

lalva fejezték be offenzívaikat szeptember elején. A császári csapatok a Hindenburg-vonal mögé vonultak vissza – oda, ahonnan 1918 márciusában megindították hadműveletüket –, a hátrálás befejező szakaszában pedig harc nélkül feladták a szintén tavasszal a britektől megszerzett flandriai részeket is.

AKCIÓBAN AZ AMERIKAIK

A „marne-i zsák” és az amiens-i kiszögellés felszámolásával, illetve a Flandriában puskalövés nélkül megszerzett területek birtokba vételével – amellyel tehát visszaállt a tavaszi nagy német támadás előtti állapot – az antant stratégia-ainak figyelme a frontvonal déli térségére összpontosult. Ott, egészen pontosan a Verduntól délre lévő St.

Mihiel település közelében,

még 1914 őszén jött létre egy kiszögellés, ami az állóháború közel négy esztendeje alatt lényegében változatlanul fennmaradt. Felszámolása a frissen megalakult – három nagy létszámú hadtestből álló – 1. amerikai hadseregre várt; első önálló vállalkozásukban egy francia hadtest is közreműködött.

Foch marsall kezdetben úgy tervezte, hogy a tengerentúlról érkezett csapatokat besorolja a nyugati hadszíntéren harcoló francia és brit hadseregekbe. John Pershing tábornok azonban ragaszkodott az önálló amerikai hadsereg létrehozásához, ami aztán 1918. augusztus első napjaira meg is történt. Az élére maga Pershing került, a tábornok ugyanakkor megtartotta az egész amerikai expedíciós erő főparancsnoki beosztását is.

A frissen megalakult hadsereget 1918. szeptember 12-én vetették először harcba. A tüzérségi előkészítés éjjel egy órakor kezdődött, majd reggel ötkor megindult a roham, amely szeptember 16-ra teljes egészében megvalósította a kitűzött célt, vagyis a kiszögellés felszámolását. Ebben mindazonáltal közrejátszott az is, hogy a németek nem tanúsítottak komoly ellenállást. St. Mihiel környékének megtartását ugyanis kilátástalannak ítélte a hadvezetésük, és egy nappal az antant támadás előtt megkezdték a térség kiürítését. Az amerikaiak így is 16 ezer foglyot ejtettek, míg saját veszteségük 7500 katona volt.

Foch egyébként eredetileg nem tartotta szükségesnek a kiszögellés elleni támadást, mert arra számított, hogy a császári csapatok úgyis kivonulnak onnan. Pershing azonban ragaszkodott a hadművelethez. Azzal érvelt, hogy ha harc árán szerzik meg a területet, nem megvárva a német visszavonulást, akkor jelentős ellenséges erőt semmisíthetnek meg. Valójában Pershing tábornokot más motíválta: a hadserege által végrehajtandó legelső önálló támadásnál semmiféle kockázatot nem kívánt vállalni, könnyű és gyors sikerrel akarta katonái harci szellemét megerősíteni. St. Mihiel településénél a győzelmet nemcsak a túlerő bizto-

Az Amiens-nél indított offenzíva első napján a kanadaiak voltak a leghatékonyabbak, 13 kilométeres előrenyomulásuk szinte példa nélküli az első világháborúban.

HÁTORSZÁG

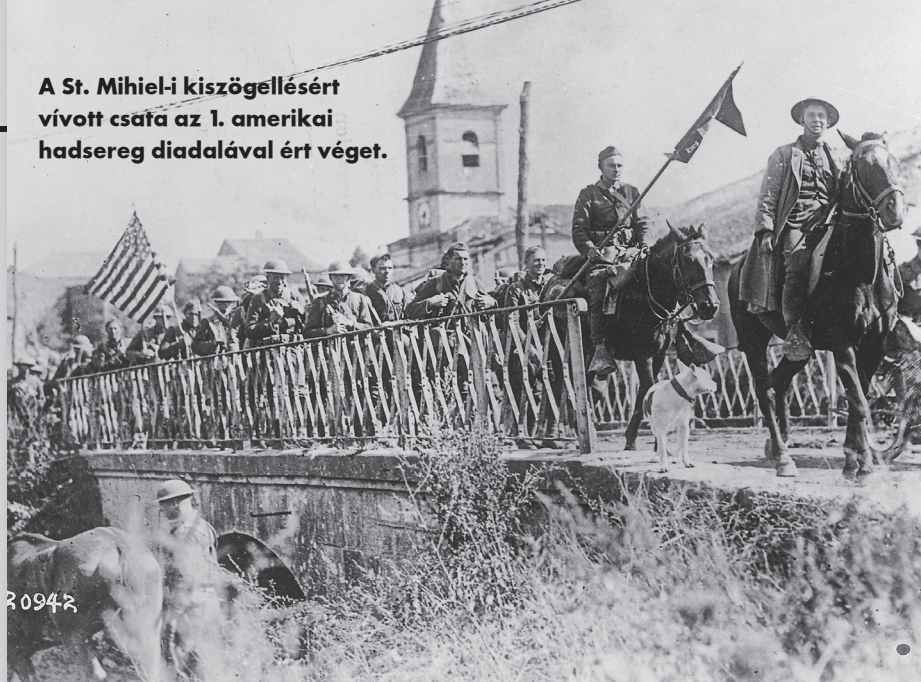
sította, hanem az is, hogy az amerikai tiszték ezt a terepet jól ismerték. Az első amerikai hadosztályokat ugyanis a frontnak ezen szakaszára vezényelték még 1917-ben, és itt ismerkedtek meg a modern háború gyakorlatával.

A St. Mihiel-i kiszögellés felszámolása stratégiai szempontból ugyanazt a célt szolgálta, mint a marne-i és amiens-i hadművelet: az általános nagy nyugati offenzíva számára teremtette meg az ideális feltételeket. De mielőtt az megkezdődött volna, fontos politikai események történtek a központi hatalmak legfelsőbb szintjein.

ELTÉRŐ ÁLLÁSPONTON

A marne-i visszavonulást fényes haditettnek tekintette a német hadvezetés, és abban bízott, hogy a kezdeményezést a készülő flandriai támadással megtarthatja. A „fekete

A St. Mihiel-i kiszögellésért vívott csata az 1. amerikai hadsereg diadalával ért véget.

nap”, illetve az abból kifejlődött súlyos amiens-i vereség azonban már nyilvánvalóvá tette a fordulatot, s ahogy Ludendorff fogalmazott: a nagy antant-támadással megkezdődött a világháború végküzdelme.

1918. augusztus 14-én a belgiumi Spa városában berendezett főhadiszálláson összeült a német koronata-

nás. Az antant ekkortájt már közel kétszeres erőfölényben volt a nyugati hadszíntéren, s túlerejüket hónapról hónapra növelték, ezzel szemben pedig kilátástalannak tűnt tartani a frontot. A háború első éveiben a jól kiépített állásokban megfelelő fegyverzettel védelemre berendezkedett csapatok igen jelentős túlerővel

Az Amiens városa féségekben vívott csata az antanttól is komoly véráldozatot követelt.

szemben is kitarthattak. 1918-ban viszont már rendelkezésre álltak a beásott védelem leküzdéséhez szükséges haditechnikai eszközök, egyúttal kidolgozták a sikeres támadáshoz nélkülözhetetlen harcászati eljárásokat is; az utóbbiak sorából elég kiemelni a különböző fegyvernemek koordinált együttműködését, ami – mint láttuk – 1918 nyarán szép győzelemhez segítette az antantot a Marne folyónál, illetve Amiens városánál is. Németország politikai és katonai vezetői azonban még 1918. augusztus közepén sem akartak tudomást venni a tényleges helyzetről. Arra számítottak, hogy a védelembe húzódoó hadsereg ellenállása megtöri majd az antant harci kedvét, amelynek eredményeként nem előnytelen pozícióból tárgyalhatnak ellenfeleikkel a békéről.

Az augusztus 14-i koronatanács tehát nem hozott fordulatot a német álláspontot illetően. Más szelek fúj-

Az amerikai erők mind nagyobb számban vettek részt az antant hadműveleteiben.

dogáltak ugyanakkor a birodalom fő szövetségesénél, az Osztrák–Magyar Monarchiánál. Bécsben reálisabban mérték fel az erőviszonyokat, és a tavaszi nagy német offenzíva kudarca után bizonyosra vették a gyors bukást, amelyet a spai koronatanács is megfogalmazott defenzív stratégia aligha odázhathat el. A dualista állam

legfelsőbb vezetése ebből adódóan csak egyetlen lehetőséget látott: az azonnali békekötést, mielőtt a két európai mellékhadszíntéren (olasz, balkáni) is megkezdődik az antant támadása.

Bécs sürgetésére – a már említett koronatanáccsal egy időben, 1918. augusztus 14–15-én – csúcstalálkozót hívtak össze a spai német főhadiszállásra; a Monarchia részéről ezen az uralkodó, Károly, Burián István külügyminiszter és Arthur Arz von Straussenburg vezérezredes, vezérkari főnök vett részt. Az osztrák–magyar delegáció azt kívánta elérni, hogy hasonlóan az 1916. decemberi ajánlathoz, közvetlenül forduljanak a hadviselőkhöz, s kezdjenek tárgyalást a háború megegyezései békével történő lezárása érdekében. Minderről azonban a német vezetők hallani sem akartak. Az időpont nem alkalmas a békeajánlatra: azt csak akkor lehet megtenni, ha a defenzív stratégia eredményt hoz, vagyis a szilárd védelmen megtörik az antantnyomás – indokoltak.

A találkozó tehát megállapodás nélkül ért véget, így a Monarchia önállóan próbált meg tető alá hozni egy békekonferenciát. 1918. szeptember 14-én Burián István jegyzékben fordult a hadviselő hatalmakhoz, az antant azonban elutasította a javaslatot, nem véletlenül. Az abban foglaltak ugyanis nem feleltek meg a tényleges helyzetnek; győzelme biztos tudatában az antant kapitulációt követelt. A teljes bukást sem defenzív stratégiával, sem engedékenyebb békeajánlattal nem lehetett már elkerülni.

A légierő 100 éve

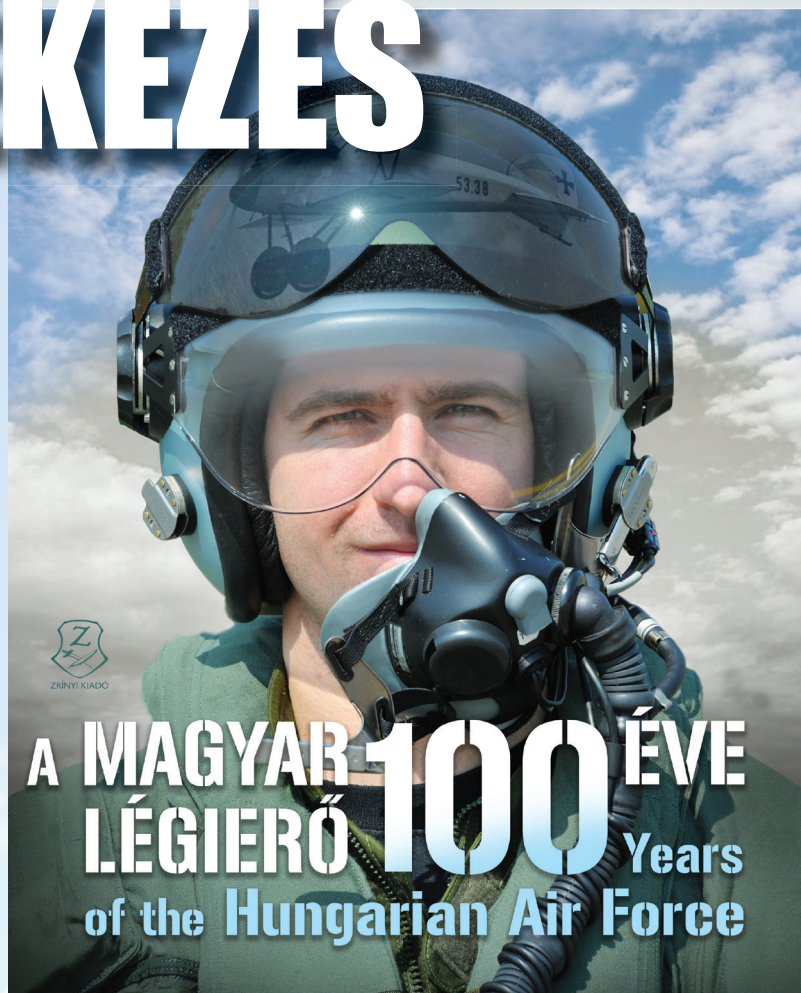

MELTÓ

Ők hozták „haza”
az első Gripeneket 2006-ban.

MEGEMLEKEZÉS

AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ BEFEJZÉSÉNEK CENTENÁRIUMÁHOZ KÖZELEDVE EURÓPA TÖBB ORSZÁGÁBAN ÜNNEPELTÉK A LÖVÉSZÁRKOK FELETT A HARCOK IDEJÉN BEMUTATKOZOTT LÉGIERŐ HADERŐNEM SZÜLETÉSNAJÁT. A ZRÍNYI KIADÓ „A MAGYAR LÉGIERŐ 100 ÉVE” CÍMŰ DÍSZES ALBUMMAL KÖSZÖNTI A MAGYAR KATONAI REPÜLÉS GENERÁCIÓIT. A KÖTET KREATÍV SZERKESZTŐJÉVEL, TÖRÖS ISTVÁNNAL BESZÉLGETTÜNK.

A MAGYAR **100** ÉVE
LÉGIERŐ **100** Years
of the Hungarian Air Force

– Milyen korszakokra osztható a magyar katonai repülés története?

– A kötet elkészítésére még tavaly májusban Orosz Zoltán altábornagy, a Honvéd Vezérkar főnökének akkori helyettese kért fel. Az anyaggyűjtés kezdetének fontos feladata pontosan a korszakhatárok meghúzása volt, végül négy nagy fejezetre osztottuk a magyar katonai repülés történetét. Az „Ikarosz örökösei” az első próbálkozásokkal foglalkozik, amelyet villámgyorsan követ az első világháború időszakának fejlődése, mind technikai, mind repülőgép-vezetői téren; ne felejtjük el, hogy a korai „légi harcokat” még pisztollyal vívták! A trianoni békediktátumot követően a semmiből hozták létre a katonai repülés szervezeteit, légipostai és meteorológiai szolgálatoknak álcázva a kiképzési repüléseket. A „Lovagkor” már a második világháborúra készülő haderőnemről szól; ekkor a repülőiskolákban tanultakat a fronton, majd 1944 nyarától hazánk légterében alkalmazták az akadémiáról éppen csak kikerült hadnagyok. Esélytelen küzdelemben teljesítették az esküjükben vállaltakat, harcoltak mindhalálig. Az „Elvesztett nemzedék” egy ellentmondással teli korszaknak, az 1950-es éveknek állít emléket, amikor a gyárakból érkezett fiatalok lettek vadász- és bombázópilóták Közép-Európa legtöbb géppel rendelkező légiflottájában. Az 1956-os forradalom és szabadságharc után ismét szovjet mintára szervezték

A Nagy Háború
lövészárkai felett tűntek fel
először a vadászgépek.

A Puma-ezred pilótái 1944-ben
többszörös túlerő ellen harcoltak.

A „hangfaltörő” MiG–19-es század.

újja a repülő-csapatokat, a „Mindig magasabbra” fejezetben szereplő események pedig már elvezetnek a NATO-tagságig és a Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési programban érkező első „fecskekig”.

– A kötet 380 oldal terjedelmű, 927 képpel illusztrálva. Hogyan kerekedik ki ebből a bemutatni kívánt évszázad?

– A fejezeteken belül összesen 33 téma segít eligazodni az adott korban történt technikai fejlesztésekkel, a hadrendbe állt típusokkal és az időszak kiemelkedő pilótáival kapcsolatban, legyen szó béke évekről vagy háborúról. A kötet végén természetesen helyet kaptak a katonai repülést segítő intézmények, múzeu-

Mascher Róbert festményén Németh Zoltán őrnagy elfog egy szerb MiG-21-est.

hőstett vagy éppen fogdával „honorált” szabálysértés is megismerhető a tematikus oldalakon. Ezek a történetek rávilágítanak arra a szellemiségre, amely a repülő embereket 100 éve jellemzi. Például a lovagiasság – amikor az ellenfelet csak földre kényszerítették – vagy a hősiesség, amire jó példa a végtelen szovjet hómezőn kényszerleszállt bajtársát kimenekítő vadászpilóta története. Az olvasók keveset tudhatnak a Rákosi-korszak idején bebörtönzött Puma-pilótákról, de az sem közismert,

mok és a múlt megmaradt emlékeit feltáró roncskutatók is. A gazdag képanyag magángyűjteményekből, a FORTEPAN archívumból és a HM Zrínyi Nonprofit Kft. fotósainak itthon, illetve külföldön készített felvételeiből állt össze. A légielő két egykori parancsnoka, Kositzky Attila altábornagy és Pintér Zoltán vezérőrnagy szintén felajánlotta képei jelentős részét. Ma már talán nehezen hihető, de egykor a fényképezőgép tiltott volt a katonai repülőtereken, sőt még a kerítésen kívül is tábla jelezte: tilos a fotózás! A fényképek mellett Magó Károly gyűjteményének karjelzései színesítik az adott korszakról szóló fejezetet, emellett két festő, Vincze Ferenc és Mascher Róbert témába vágó alkotásai szintén megtalálhatók a kötetben. A rendhagyó díszalbum megjelenését a Zrínyi Kiadó szakembereinek több hónapos munkája előzte meg. A 927 kép feldolgozása önmagában jelzi a feladat nagyságát, de például az

Az Airbus A319-esek beszerzése a Magyar Honvédség szállítóflotta-modernizációjának első lépése volt.

angol fordítások elkészítése és ellenőrzése is komoly teljesítmény volt.

– **A pilóták társadalmára jellemző a „végtelen történetek” mesélése akár előadóterekben, akár fehér asztal mellett. Vannak-e ilyen jellegű olvasnivalók a díszalbumban?**

– A katonatörténetek egy része bizony az ég katonáihoz kötődik, így húsz megtörtént esemény, kaland,

hogyan 1956 januárjában magyar vadászgépek vívtak légi harcot a Fertő-tó fölött. Megszólal a könyvben a szerb vadászgépet a határ mellett „elfogó” magyar pilóta, olvasható hivatalos jelentés égő repülőből történt katapultálásról, emellett a kötetből az is kiderül, annak idején miért késtek több órát az Oroszországból érkező MiG-29-eseink.

– **A kiadó eddig megjelent hasonló könyveihez különböző mellékletek is kapcsolódtak. Így lesz ez most is?**

– A vezetői döntés értelmében egy DVD is a könyv része lesz, magyar hanggal, angol felirattal. A légielő zenekara szintén stúdióba vonult, rögzítendő a haderőnem egykori legendás indulóit, közkedvelt pilótadalaikat. Annak is érdemes megvásárolnia a díszalbumot, aki szereti magyar felségjelű repülőeszközök képeivel díszíteni szobája falát, mivel a mellékelt poszteren az elmúlt 100 év harminc vadász és szállító repülőgépe, bombázója, illetve helikoptere kapott helyet.

Van mire emlékeznie a légielő egykori vezetőinek.

Elismerés az Európa-bajnoknak

Győre, az Olimpiai Sportparkban rendezték meg a serdülő birkózók Európa-bajnokságát, amelyen 25 ország 237 versenyzője vett részt. A Budapesti Honvéd Sportegyesület tagja, a 14 éves Varsányi László – aki másfél évvel ezelőtt csatlakozott a klubhoz – kötőfogásban, a 85 kilogrammos súlycsoportban indult. A háromnapos viadal során örmény, bolgár és litván ellenfeleit is legyőzte, a döntőben pedig 2-1-re diadalmaskodott török vetélytársával szemben, ezzel megszerezte élete első Európa-bajnoki címét.

– Hatalmas öröm volt számomra, hogy Magyarország adott otthont a versenynek. Nagyon sok hazai szurkoló drukkolt nekem az arénában, akik az utolsó pillanatig a nevemet skandálták. Ez adta a legnagyobb erőt a győzelmemhez – emlékezett

vissza a finálé pillanataira az ifjú birkózó.

Az Európa-bajnokságon nyújtott teljesítménye elismeréséül dr. Benkő Tibor honvédelmi miniszter és Németh Szilárd, a tárca parlamenti államtitkára július 17-én emléktáblát adományozott Varsányi Lászlónak.

Faragó Fanny

Fotó: Szabó Lajos zászlós

Bajtársi találkozó Szabadszálláson

A 145. harcokocsiezred megalakulásának 60., illetve a jogutód szervezet, az 5. hadsereg közvetlen alárendeltségébe tartozott 145. önálló harcokocsidandár felszámolásának 29. évfordulójára emlékeznek 2018. szeptember 8-án a volt szabadszállási alakulat katonái, polgári alkalmazottjai és családtagjai. A rendezvényre dr. Végh Ferenc nyugállományú vezérezredes, a „Bakony-III” feladattal 1989. október 31-én megszüntetett dandár utolsó parancsnoka várja egykori kollégáit.

A bajtársi találkozó tervezett programjáról a szervezőbizottság jubileum7038@gmail.com e-mail címen, vagy a 30/914-0035 telefonszámon kérhető bővebb információ.

IN MEMORIAM

Az elhunytak névjegyzéke a 2018. június 25. és július 20. közötti időszakban beérkezett adatok alapján: Szabó Valéria törzsrőmester (44), Miklovics József közalkalmazott (57), Kiss Tibor ny. vezérőrnagy, a Magyar Honvédség halottja (73), Karácsony Imre ny. vezérőrnagy, a Magyar Honvédség halottja (87), dr. Németh Miklós ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (72), Szabó Béla ny. vezérőrnagy (89), Kovács Sándor ny. ezredes (86), Szentirmai István ny. ezredes (87), Jakab Béla ny. ezredes (89), Bártfai János ny. ezredes (83), Györfy Balázs ny. ezredes (84), Horovitz Ferenc ny. ezredes (79), Almási Ferenc ny. alezredes (91), dr. Nagy Lajos ny. alezredes (77), Farkas Ferenc ny. alezredes (87), Streng Károly ny. alezredes (85), Tóth Viktor ny. alezredes (90), Gecző Miklós ny. alezredes (75), Kolonics László ny. alezredes (87), Sarudi János ny. alezredes (83), Szigetvári József ny. alezredes (83), Tóvizi Kálmán ny. alezredes (101), Verebélyi Géza ny. alezredes (89), Wengrin István ny. alezredes (74), Borsody Ede ny. alezredes (88), Csányi József ny. alezredes (85), Kovács Sándor ny. alezredes (85), Felszegi-

Molnár Bulcsú ny. alezredes (69), Kántor Antal ny. alezredes (61), Samu János ny. alezredes (89), Domik Dezső ny. őrnagy (89), Böröczky Imre ny. őrnagy (85), Répás Pál ny. őrnagy (87), Simon Ferenc ny. őrnagy (87), Horváth Árpád ny. őrnagy (84), Nagy Berta István ny. őrnagy (87), Nagy Sándor ny. őrnagy (87), Szabadfi Tamás ny. őrnagy (62), Szadai Gyula ny. őrnagy (89), Tánczos Antal ny. őrnagy (97), Farkas József ny. őrnagy (90), Vörös Lajos ny. őrnagy (84), Lucskai István ny. százados (85), Borsos László ny. százados (86), Dorcsák Árpád ny. főhadnagy (78), Krizsán József ny. törzszászlós (86), Hamkó László ny. zászlós (58), Ziska János ny. zászlós (69), Bakonyi György ny. zászlós (86), Pistyur András ny. zászlós (64), Beleon Mihály ny. zászlós (78), Bossák Józsefné ny. zászlós (92), Lovas Ferenc ny. zászlós (79), Sipos Károly ny. zászlós (83), Kun Lajos ny. főtörzsrőmester (61), Piszker József ny. főtörzsrőmester (91), Marosy Éva ny. közalkalmazott (68), Nádas Egon ny. közalkalmazott (72), Máday Andrásné ny. közalkalmazott (86), dr. Sohár Endréné ny. közalkalmazott (77), Rónai Sándorné ny. közalkalmazott (80).

EMLÉKÜKET KEGYELETTAL MEGŐRIZZÜK.

ÉVES A MAGYAR HONVÉDSÉG

programsorozat

Állandó események

„170 éves a Magyar Honvédség” vándorkiállítás

Magyarországi helyszínek:

2018. augusztus 31. – szeptember 16.:
Miskolc, Miskolci Egyetem

2018. szeptember 17. – szeptember 30.:
Dunaújváros, Dunaújvárosi Egyetem

Külföldi helyszínek:

2018. szeptember 7–9.: Brüsszel,
Boulevard Léopold III.

2018. szeptember 26. – október 14.
(megnyitó 28-án): Riga, Lett Hadtörté-
neti Múzeum

Katonazenekarok koncertjei és térzene

A Magyar Honvédség Központi Zene-
kara több időpontban térzenét ad Buda-
pesten.

Helyszínek és időpontok:

Augusztus 26., 11.00 óra: Margitszigeti
szökőkút

Szeptember 16., 11.15 óra: a Szent Ist-
ván Bazilika előtti tér

Regionális katonazenekari fesztiválok

Helyszínek és időpontok:

Augusztus 16.: Székesfehérvár,
Városház tér 1.

Augusztus 31.: Szolnok,
Tiszai hajósok tere

Szeptember 15.: Szentendre,
Lázár cár tér

Augusztus

2018. augusztus 9–12.

Nemzetközi katonazenekari fesztivál

Helyszín: Debrecen

A katonazene népszerűsítése hazai és
külföldi katonazenekarok közreműkö-
désével. Fellépnek zenekarok Ausztriá-
ból, Lengyelországból, Olaszországból,
Szlovákiából, Horvátországból.

Program:

2018. augusztus 9., csütörtök: szabadtéri
koncertek a Nagyerdei Szabadtéri Szín-
padon

19.00–19.40: Debrecen és Szolnok
helyőrség összevont zenekara

20.00–20.40: Besztercebányai Katona-
zenekar (Szlovákia)

21.00–21.40: Burgenlandi Tartományi
Zenekar (Ausztria)

2018. augusztus 10., péntek: szabadtéri
koncertek a Nagyerdei Szabadtéri Szín-
padon

18.00–18.40: Bytomi Légierő Zenekar
(Lengyelország)

19.00–19.40: a Horvát Haderő Zene-
kara

20.00–20.40: Olasz Légierő Zenekar

21.00–21.40: az MH Központi Zene-
kara

2018. augusztus 11., szombat

18.00 órától kb. 20.30-ig: szakalaki
bemutatók és összevont zenekari koncert
a Főnix Csarnokban.

2018. augusztus 10–20.

CISM katonai ejtőernyős világbajnokság és ünnepélyes díjátadó

Helyszín: Szolnok–Szandaszőlős, Sport-
repülőtér

A 42. ejtőernyős világbajnokságra a
Katonai Sportszövetség és az MH 86.
Szolnok Helikopterbázis szervezésében
kerül sor. Ünnepélyes díjátadó a RepTár
Szolnoki Repülőtér múzeumban.

Program:

2018. augusztus 10., péntek

8.30–9.00: megnyitó ünnepség, Tiszai
hajósok tere

2018. augusztus 11–19.: egész napos
verseny és kulturális programok (a ver-
seny függvényében), Szolnok–Szanda-
szőlős, MH 86. SZHB reptér és Buda-
pest reptér

2018. augusztus 17., péntek

18.00–20.00: hivatalos ajándékozási
ünnepség, MH 86. SZHB, hajózótkozde

2018. augusztus 18., szombat

15.00–17.00: a CISM Ejtőernyős Bi-
zottság konferenciája, MH 86. SZHB
IMO

2018. augusztus 20., hétfő: tartalék
verseny egész nap, Szolnok–Szandaszől-
lős, MH 86. SZHB reptér

Záróünnepség, Szolnok

17.00–19.00: vízi és légi parádé,
Szolnok

20.00–24.00: bankett, Tiszaliget

2018. augusztus 10., péntek

„A magyar ejtőernyőzés és a katonai
ejtőernyőzés” című vándorkiállítás meg-
nyitója

Helyszín: RepTár Szolnoki Repülő-
múzeum

Az ejtőernyős csapatnem történetének
bemutatása műtárgyak, fotók és filmfel-
vételek segítségével.

2018. augusztus 11., szombat

100 éve jött létre a magyar királyi légierő

Helyszín: Pápa Bázisrepülőtér (8500
Pápa, Vaszari út 101.)

Program:

JAS–39-esek alacsony áthúzása, Mi–8/
Mi–17 helikopterek (zászlóval ugrás,
kupola alakban ejtőernyős ugrás),
WizzAir A321, HUAF A319 iskolakö-
rözés, kutyás bemutató (füves terület),
az MH BHD különleges díszelgőinek
bemutatója, az MH vitéz Bertalan Árpád
Különleges Rendeltetésű Dandár bemu-
tatója, Military Girls és stand up comedy
a színpadon.

2018. augusztus 20., hétfő

Tisztavatás a Kossuth téren

A Magyar Honvédség légierejének, va-
lamint szárazföldi és vízi képességeinek
bemutatása. A vízi- és légi bemutatók a
tisztavatás után kezdődnek a Parlament
előtt! A Magyar Honvédség szárazföldi
képességeinek bemutatása az Orczy-
kertben reggel 8.00 órától 18.00 óráig.
Statikus és dinamikus bemutatók.

2018. augusztus 21–25.

Hüse Károly ejtőernyős emlékverseny és nemzeti bajnokság

Helyszín: Szolnok, Szandaszőlős

Bővebb információkért látogassanak el
a www.170.honvedseg.hu oldalra.

Zrínyi Kiadó

HM Zrínyi Nonprofit Kft.

1087 Budapest

Kerepesi út 29/B

Nyitvatartás:

hétfő – péntek: 9.00 – 15.00

Telefon: 06 1 459-5373

E-mail:

gyoredina@armedia.hu

cinti@armedia.hu

13 800 FT HELYETT

10 350 Ft

MEGJELENT!

A MAGYAR HONVÉDSÉG

170 ÉVE

Years

of the Hungarian Defence Forces

ZRÍNYI KIADÓ

WEBSHOP: HMZRINYI.HU

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

ZRÍNYI KIADÓ

HONVEDELEM.HU

A KATONAI HÍRPORTÁL

Látogasson el
hozzánk!

**FOTÓK, VIDEÓK,
HAZAI ÉS KÜLFÖLDI HÍREK, SPORT,
INTERJÚK ÉS MÉG
RENGETEG ÉRDEKESSÉG!**

